

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5/I.
Telefon št. 3073 in 3004; ponoči tudi
št. 3034.

Rokopis se ne vrača.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 3036.Izdatni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 3495Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem čez. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 - Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.247.

Ljubljana, 11. avgusta.

Pri volitvah leta 1925. je bilo naše volilno geslo jasno. Glasilo se je: proč z državno-pravnimi spori, doli z radicevsko republikanščino in njenim klerikalnim priveskom, preko javnih sporov na gospodarsko delo! Znano je bilo, kaj hoče vlada in to ji je pomagalo k zmagi. Ako bi se tudi po volitvah dosledno izvajal prvotni program vlade PP, bi bili danes že daleč naprej.

Kako pa vlada g. Vukičevića? V največjo zadrego pride, ako jo kdo vpraša, kaj hoče in kaj je njena naloga. Kam želj privedti državo? Kaj hoče delati po volitvah?

Mesto odgovora na ta vprašanja smo vsak dan priče srditih notranjih sporov v vladi. G. Davidović se je o njej izrazil, da je nasilna kakor hajduk. S predsednikom vlade ne obuje več ne osebnost, ne ustmeno, ne pismeno. Te dni ga je zopet okraščil v »Pravdi« in so hiteli gg. ministri gasit ogenj z znano brizgalno-demantirko, je g. Davidović demantiral ta demanti.

Ministri kandidirajo proti ministrom. Vlada ustvarja nove radikalne odbore in postavlja radikalne kandidate proti radikalom. Baje se g. Vukičević bori proti korupciji in to skupno z g. Lazo Markovičem, ki se je hvala Bogu ločil od pašicevcev in prinesel g. Vukičeviću kot doto »Samoupravo«. V Sremlu imamo dve vladni kandidaturi, Maksimovičev in Janičev. Skoro se zdi, da je g. Vukičeviću g. Janič bližji nego g. Maksimovič. Seveda pa vsi skupaj složno udrinajo po demokratskem kandidatu.

V Bosni zapira vlada pristaše Demokratske zajednice, ki je tudi vladna stranka. V Vojvodini so po tri radikalne kandidate normalno stanje. V Sloveniji naj bi ubogi radikal volili SLS, a razen dr. Ravnharija to prav nikomur ne gre v glavo.

V tej stiski je vladnim radikalom priskočil na pomoč g. Korošec. Poletna vročina ga je omamila, da je spregovoril in razkril tajnosti blejskega pakta. Po volitvah bodo klerikali in radikalni eno, en klub, eno srce, en glavni odbor. Do volitev pa naj klerikali volili mislijo, da so samostojni. Po volitvah bosta gg. Korošec in Vukičević skupno v vladi, da potolčeta demokracijo ter uvedeta gosposko zbornico za generale, škofo in velekapitaliste. Revidirala bosta ustavo, saj v Jugoslaviji ta hip nimamo nujnejših skrbi. Tako je zatrobil g. Korošec.

Izjave g. Korošca so mnogo doprinesle h pripravi velikega demokratskega bloka. Nato je razburil še pašicevce in zemljoradnike. To je postalo g. Vukičeviću seveda neprijetno in začel je SLS vračati milo za drago ter objavljati odlomke iz blejskega pakta, ki niti poslancem SLS niso znani. V paktu stoji in med drugim, da se SLS zavezuje, da ne bo več zlorabljala cerkve za politiko. Seveda je to objuba, ki jo klerikali ne morejo držati in je tudi ne bodo, ker bi sicer izginili že z 11. septembrom. Obvezali pa so se tudi, da bodo vodili nacionalno politiko, politiko narodnega edinstva. Nemara se oglašajo celo za sprejem pri Orjuni. Vsekakor so podpisali nekaj, kar so dosedaj nazivali narodno izdajstvo in negacijo slovenskega naroda.

Gospodje okoli vlade so s temi objavami s kolom namignili g. Korošcu naj molči, da vsega ne pokvari, ko iz blejskega pakta razlaga volilcem le to, kar njemu dopade. Zabavno je čitati glavno glasilo SLS, kako pleše pravcati jajni ples okoli teh odkritij. Bog varuj, da bi župniki, kaplani in mali volilci izvedeli, da so že prodani radikalom g. Vukičevića. Iz avtonomistov so postali centralisti, iz separatistov »nacionalisti«.

Hinavščina klerikalne politike v Jugoslaviji je te dni dosegla pač svetovni rekord. Take sramotne dvornosti in takega norčevanja iz vseh dosedanjih načel tudi SLS ni uganjala. Delavci, uradniki, invalidi, upokoenci, čuhte: SLS je šla v najbolj reakcionarno stranko Jugoslavije! Kmetije, obrtniki, trgovci, prodajni ste stranke davčne neenakosti in davčnih krivic, stranki korupcije in nereda! Duhovščina, ali si zato gradila stranko in se osovražila povsod, da boš sedaj za priganjaka policijskim radikalom? Lepo vas je spjel vaš dični vodja! Zakaj tega ni storil že leta 1923., ko mu je to svetoval doktor Susteršič? Takrat pa je zvenela priseza: avtonomija ali smrt! Zdaj je z blejskim paktom res pokopana avtonomija, SLS pa si je sama izbrala smrt v radikaliji.

Katastrofalni ideološki poraz SLS tudi v sicer tako malo samostojnih klerikalnih masah ne more ostati brez odmeva. Branijo ga le s tem, da je »posel dober«, ker pride SLS v vlado. Ali res pride? In če pride, za koliko časa? S kom je sklenjen pakt, s katerim je SLS zatajila ves svoj program. On ni sklenjen z NRS kot stranko, v katere imenu gg. Trifković in Aca Stanojevič danes izjavljata, da jima o paktu ni bilo ničesar znanega in da ga odklanjata. On je sklenjen le z g. Vukičevićem in že da-

Obupen poizkus rešiti potapljačo se barko

Da bi prikrili bližajočo se katastrofo zlorabljajo kleroradikalni avtoriteto krone. — Splošen ogorčen odpor v politični javnosti. Demanti vlade. — Izjava Ace Stanojeviča. — Vedno jasnejše se kaže, da so SLS prodali srbskim vladnim radikalom

Beograd, 11. avgusta. r. Današnja »Politika« objavlja naslednjo vest: »Iz najzanesljivejšega vira smo doznali še naslednje poednosti o blejskem sporazumu: Sporazum ni bil sklenjen samo med Korošcem in Vukičevićem osebno nego med g. Korošcem in njegovim klubom ter celoto radikalne stranke, oziroma z onim delom radikalov, ki bodo tvorili in predstavljali v bodoči vladi radikalno stranko. Kakor se nam je sporočilo je blejski sporazum radi tega dobil svojo sankcijo tudi od g. Ace Stanojeviča, a pismeni sporazum je parafiral sam kralj povodom sestanka gg. Korošca in Vukičevića na Bledu. Kot podrobnost tega sporazuma obstoja točka, da se mora SLS odpovedati pretirani agitaciji z vero in da se orijentira v nacionalistično smer. S tem dejstvom, ki se ga je hotelo izročiti javnosti šele po volitvah, postaja jasen pomen in dalekosežnost blejskega sporazuma«.

Ta vest je v političnih krogih izzvala veliko razburjenje. Smatra se sicer za točno, kar je navedeno glede obveznosti SLS napram Vukičeviću in je to-le potrdilo dejstva, da je dogovorjen prestop slovenskih klerikalcev med Vukičevićev srbske radikale, a zunanje okolnosti pakta, ki jih navaja »Politika«, se splošno presoja kot nečuten poskus interesiranih krogov — dati skrahranemu blejskemu eksperimentu in njegovim tvorcem avtoriteto s tem, da se ga predstavlja kot kraljevo delo in kot pogodbo ne samo z Vukičevićevimi radikali, temveč s celokupno radikalno stranko.

Poskus zavleči krono v partizanske posle gg. Vukičevića in Korošca je izzval splošen ogorčen odpor. Ministrsko predsedništvo se je čutilo primorano, da je že popoldne izdalo sledeči demanti: »Mnogo se piše, mnogo se govori in komentira pakt prijateljstva s SLS. Ne vedoč za pravo stanje, se pojavljajo razumljivo mnoge netočnosti, pretiravanja in celo izmišljotine. Največja netočnost in popolna izmišljotina pa je vest »Politike« z dne 10. avgusta, da je

kralj parafiral pismeni sporazum povodom zadnjega sestanka na Bledu med gg. Korošcem in Vukičevićem«.

Ravno tako brzo so se dvignili opozicijski radikalni. Predsednik skupščine Trifković je izjavil Vašemu dopisniku: To je grda izmišljotina. Kdor le količkar pozna odnose med glavnim odborom NRS in g. Vukičevićem, mora vedeti, da mi pri blejskem paktu nismo udeleženi. V ostalem pride še nočoj g. Stanojevič, ki vam bo, o tem sem prepričan, potrdil«.

Zvečer je prišel voditelj radikalne stranke g. Aca Stanojevič v Beograd ter je izjavil Vašemu dopisniku: »Poslušam odočna je vest, da bi bil podpisal ali odobrili blejski pakt med gg. Vukičevićem in Korošcem. Mene o paktu nikdo ni obvestil, nikdo mi ga ni pokazal in njegova vsebina mi je popolnoma neznan«.

Klerikalcem so odkritja o njihovem nameravanem prehodu med Vukičevićev radikale silno mučna, ker se bojijo, da jim bodo škodila pri volitvah. Poslanec Sušnik je zato danes izjavil novinarjem, da je poročilo »Politike« netočno.

Interesantne so izjave gg. Davidoviča in Pribečevića. Davidović je tudi to pot porabil priložnost, da »pakt« kruto ironizira ter ga tretira kot »umitit negleable, češ: Nič nisem čital, nič slišal, nič ne govorim in nič ne preiščlujem. Z dovoljen sem, Pribečević je izjavil: »Naravno je, da se poslužujejo krogi, ki služijo svoj poraz pri volitvah, takih senzacij, da bi popravili svoje pozicije. Samo je nezasišano, da se v svoje strankarsko-politične svrhe zlorablja kraljevo osebo, ki stoji nad vsemi strankami in strankarskimi pakti in sporazumi«.

Vlada je takoj spravila v pogon ves svoj aparat, da prepreči razpravo o nečutenem dogodku. Današnja popoldanska »Reč« in »Novosti« sta bili radi komentarjev o poročilu »Politike« konfiscirani ...

Mučna afera in spori v vladni koaliciji

Spahova kandidatura v Novem Pazaru in njene posledice. — Minister Obradović preti z demisijo. — Posl. Pečić in Veljković se pritožujeta, da se jima hoče vzeti mandat. — Davidović demantira včerajšnji demanti njegovih izjav

Beograd, 11. avgusta p. V političnih krogih se živahno komentira spor, ki je nastal v demokratski zajednici na eni in v vladni koaliciji na drugi strani radi kandidature dr. Spaha v raško-zvečanskem okraju. Dr. Spaho je namreč postavil v tem okrožju svojo kandidaturo, dočim je min. predsednik Velja Vukičević zahteval od dr. Marinkoviča kot predstavnika Demokratske zajednice v vladi, da dr. Spaho v tem okrožju ne sme kandidirati, ker bi pojava muslimana iz Bosne v Sandžaku značila obnovo bivšega džemijeta. Ljubla Davidović je pa kljub temu brzojavno obvestil okrožni odbor Demokratske stranke v Novem Pazaru, da je dr. Spaho oficijelni kandidat Demokratske zajednice. Dr. Spahova lista je bila na podlagi te brzojavke izročena sodišču v odobritev. Predsednik tamojšnje mestne organizacije g. Dušan Davidović pa je bržkone na inicijativu dr. Marinkoviča na lastno pest sestavil drugo listo in tudi to predložil sodišču.

Medtem pa je demokratski ministrom v sporazumu z vladnimi radikali uspelo, da so dr. Spaha pregovorili, da se odpove svoji kandidaturi. Dr. Spaho je o tem svojem sklepu res tudi brzojavno obvestil svoje ljudi v Novem Pazaru, vendar pa je njegova brzojavka prišla prepozno, tako da je bila njegova lista medtem od sodišča že potrjena.

Izvršni odbor Demokratske stranke, ki je danes razpravljal o tej kandidaturi, je bil vsled tega postavljen pred izvršena dejstva in mu ni preostajalo drugega, kot da je kandidaturo odobrili. Demokratski ministri so s tem postavljeni v jako mučen položaj. Današnja sarajevska »Pravda«, glavno glasi-

nes je gotovo, da bo pomemben le kot dokument klerikalne neiskrenosti in izdajstva lastnih volilcev.

Mi pa prosimo vse poštene Slovence, naj razložijo ljudem do poslednje koče, da je SLS podružnica Vukičevićevih radikalov, s katerimi se bo po volitvah popolnoma združila. S paktom je prevzela SLS poleg svoje reakcionarnosti tudi vse socialno in upravno nazadnjaštvo, centralizem in plemensko ozko-srčnost radikalov. SLS je samo še na papirju in mi se borimo s klerikalno karikaturu radikalije.

lo muslimanov, objavlja v zvezi s tem daljši članek, v katerem naglašja, da ni izključeno, da bo rodilo to vprašanje težke posledice tudi v vladni koaliciji in spor v Demokratski zajednici sami. V zvezi s tem je bil pozvan danes brzojavno v Beograd dr. Hrasnica. »Pravda« končuje, če bi prišlo do tega, da bi moral dr. Spaho umakniti svojo kandidatno listo, postanejo zanimive tudi vse ostale skupne kandidature demokratske stranke in JMO v Bosni in Hercegovini ter Južni Srbiji.

S tem pa posledice te afere še niso izčrpane. Spahova kandidatura je ustvarila konflikt tudi v neposredni okolici g. Vukičevića. Minister ver Obradović, ki je nosilec vladne radikalne liste v raško-zvečanskem okrožju, smatra, da je s kandidaturom dr. Spaha ogrožena njegova lastna, ker bi se pristaši bivšega džemijeta vsi pridružili dr. Spahu in bi za vladne radikale nič ne ostalo. G. Obradović je zahteval od Vukičevića, da se Spahova kandidatura prepreči, ker je sicer primoran dati ostavko. G. Obradović že več dni ni v Beogradu, pa je vse radovedno, kako bo uredil svoj račun z g. Vukičevićem.

Na nocojšnji seji izvršnega odbora DS se je razvila še druga afera. Posl. Pečić in Veljković sta razburjena obtožila demokratske ministre, da delujejo proti njuni izvolitvi. Zlasti ostro je nastopil dr. Veljković, ki je očital ministru Marinkoviću, da mu je postavil protikandidata disidentu, ki ga s pomočjo policije na vso moč podpira. Debatu je bila zelo viharna. Demokratski ministri dr. Marinković, dr. Kumanudi in dr. Spaho, ki so se udeležili seje, so izjavili, da so te vesti neresnične. O seji je bil izdan komuniké: »Vesti, da demokratski člani vlade delajo proti nekaterim demokratskim kandidatom v poedinih okrožjih kakor beograjskem, modruškem, moravskem itd. na korist disidentov, so demokratski člani vlade, ki so bili na seji navzoči, v svojem imenu in v imenu svojih tovarišev odločno demantirali in izjavili, da so povsem netočne«.

Nemalo senzacijo je danes vzbudilo, da je g. Davidović demantiral včerajšnji demanti glavnega odbora DS. Kakor znano, je glavni odbor izdal komuniké, da so informacije, ki jih je »Pravda« objavila pod naslovom »Miš-

Edino pravilen odgovor madžarski iredenti

Čsl. senator dr. Šrobar o akciji lorda Rothermerea. — Čehi in Slovaki bodo branili kot en mož svojo skupno državo

Bratislava, 11. avgusta. d. Znani slovaški voditelj dr. Vavro Šrobar je obhajal te dni svoj 60. rojstni dan. Predsednik Masaryk mu je ob tej priliki poslal pismene čestitke, v katerih naglašja, da se ob 60letnici slavljenja spominja njenih sestankov v Bistrici, kjer sta skupno snovala program za obnovo Slovaške. Ni bil le slučaj, da je bil dr. Šrobar v svetovni vojni med prvimi, ki so slutili, kam naj krene Slovaška. Njegovo delovanje na tem polju bo vedno dokaz, da so Slovaki složni s Čehi od vsega poteka pomagali graditi českoslovaško državo.

Dr. Šrobar je imel o priliki slavnosti, ki so bile prirejane njemu na čast, daljši govor, v katerem se je dotaknil tudi akcije lorda Rothermerea za odcepitev Slovaške in ponovno združitev z Madžarsko. Dr. Šrobar je med drugim naglasil: Madžarski politiki in madžarska vlada se dobro zavedajo, da se jim na noben način ne bo posrečilo, da bi po dveh, treh generacijah zopet zvalili madžarskega kmeta iz Českoslovaške v Madžarsko. Zato hite sedaj in brez

sramu nastopa pred neinformiranim inozemstvom s svojimi zahtevami za revizijo mej in trianonske mirovne pogodbe. Zavedajo se, da je z vsakim letom manj upanja, da bi Madžari, ki prebivajo v nasledstvenih državah, želeli nazaj pod režim, ki je tudi danes sramota vse Evrope. Slovaki sporočamo Madžarom in Budimpešti, da to, kar je danes naše, ne bomo prepustili nikomur in da se iz svobode, v kateri živimo danes ne bomo nikdar več vrnili v stari suženjski jarem in upognili svojih tilnikov. Madžari in Budimpešta ne smejo pozabiti, da je iz siromašnih Slovakov nastal tekem zadnjih 10 let samozavesten narod, ki ne prenese nobene tuje nadvlade. Če pa računajo Madžari z nadaljnimi spori, ki se pojavljajo med českim in slovaškim bratskim narodom in se drže svoje nade na te spore, bodo morali v onem trenutku, ko bo padel na slovaški meji prvi strel, spoznati, da nastopa celokupni česki in slovaški narod kot en mož, da brani svojo domovino.

Nepričakovan uspeh Trockega in Zinovjeva

Opoziciji so se pridružili tudi Kamenjev, Rakovski in drugi sovjetski poslaniki. — Kako presoja sovjetski svetovni politični položaj

Moskva, 11. avgusta d. Izjavo opozicije, ki je preprečila razcep komunistične stranke, je podpisalo 13 članov centralnega komiteja, med njimi razen Trockega in Zinovjeva tudi Kamenjev, Rakovski, Smilga, Pjatakov in Muranov. Na od večine formulirana vprašanja so podali izjavo, da samoočebni razumljivo tudi oni nastopajo za obrambo socialistične države proti vsem imperijalističnim sovražnikom, naglašajoč pa, da mora biti tudi v času boja in vojne dovoljena kritika vodstva in politike centralnega komiteja. Glede nevarnosti, da ustanove komunistični disidenti v Nemčiji drugo komunistično stranko, naglašja opozicija, naj bi se vsi ti renegati, ki so znani revolucionarji, zopet spregledali v kominterno pod pogolem, da opuste izdajanje lastnega glasila, vendar pa se jim mora dati svoboda, da izrazijo svoje mnenje v tisku.

Glavna resolucija centralnega komiteja podarja med drugim, da je opaziti veliko nazorovanje opozicije, nato pa ostro polemizira z naziranjem Trockega in podarja, da stoji komiterna slejkoprej na stališču, da mora delavstvo v drugih državah aktivno nastopiti proti vladam in v danem slučaju preiti v rdečo armado. Na koncu očita resolucija opoziciji, da kljub naraščajoči vojni nevar-

nosti otežuje delo stranke za ojačenje državne obrambe.

Plenum centralnega odbora je v posebni resoluciji ugotovil, da tvori obeležje trenutnega mednarodnega položaja napetost med Anglijo in sovjetsko Rusijo za imperialistično militaristično intervencijo na Kitajskem. Glavna tendenca sedanje periode je za poostreitev odnosov med sovjetsko unijo in kapitalističnimi državami. Napredek socialistične obnove sovjetske Rusije, revolucija na Kitajskem, vrenje v kolonijah in očitna preorientacija delavskih mas v Evropi so glavni povodi te napetosti. Obkroževanje sovjetske unije s sistemom diplomatskih in vojaških zvez je značilen pojav trenutnega položaja. Najostrejši boj proti sovjetski uniji propagira konzervativna angleška vlada, ki podpira vsako akcijo, ki lahko škoduje sovjetski Rusiji. Idejne priprave za vojno proti sovjetom pa vrše poleg buržuazije tudi svetladnodemokratska internacionala in ultralevičarski renegati komunizma. Le obstojela nasprotja med poednimi državami zavlačujejo vsak konflikt. Resolucija nadalje naglašja, da zasleduje sovjetska unija pred vsem miroljubno politiko, ne da bi pri tem zanemarjala vprašanja državne obrambe.

Pred novimi prekooceanskimi poleti

Nemški letalec Könnecke ter Francoza Givon in Corbut pripravljeni za polet

Berlin, 11. avgusta. d. Letalec Könnecke je večeraj ob 13.12 po 17urnem nepretrganem poletu gladko pristal na letališču v Travemünde. Letalo je imelo za 20 ur olja in vode razen tega pa brezlično sprejemno in oddajno postajo in vse potrebno orodje in proviant. Na tem poletu je letalec slednjič preizkusil letalo v daljšem poletu, zlasti ponoči ter zlasti izvedel poizkušnjo histrosti in uporabe gonilne snovi. Polet je v vsakem oziru uspel. Danes popoldne je prišel Könnecke na berlinsko letališče, kjer ga je pozdravila velika množica.

Berlin, 11. avgusta. s. »Wolfvov urad« doznava, da bo Könnecke ostal do petka popoldne v Berlinu. Okoli 16. bo odletel v Koln. Na letališču v Tempelhofu se je popoldne vršil razgovor, kjer je bilo sklenjeno, da bo Könnecke v Kolnu napravil še nekaj poskusnih poletov z bremenem. V treh

ali štirih dneh, t. j. nekako prve dni prihodnjega tedna pa bi bil pripravljen za start v Ameriko. Könnecke bo vozil po južni smeri, in sicer kakih 400 do 500 km južneje kot parniki. Pristati namerava v Filadelfiji, ki ga je kot prva povabila, naj pristaneta tamkaj. Razen tega je mesto na vprašanje, ali velja nagrada 25 tisoč dolarjev, ki je bila razpisana za letalca iz evropskega glav. mesta, tudi za Könneckeja, ki stari iz Kolna — odgovorilo pozitivno. Polet bo po računih trajal 50 ur. Pri sedanjem 19urnem poletu je vozil Könnecke povprečno 138 km na uro.

Paris, 11. avgusta. s. Letalca Givon in Corbut sta se davi z »Modro ptico« dvignila za šestimi poskusni polet v Le Bourgetu. Letalo se je okoli pol 15. vrnilo. Med poletom je letalec pregledoval vse naprave na krovu.

Električni stol ostane pripravljen

Odgoditev justifikacije Sacca in Vanzettija do ponedeljka 22. avgusta. — Malo izgledov za njuno pomilostitev. — Kako sta preživela obsojenca dozdevne zadnje ure svojega življenja. — Nove demonstracije in eksplozije

London, 11. avgusta o. Reuterjevemu uradu poročajo iz Bostona: Uradna vest naznaja, da je bila eksekucija Sacca in Vanzettija odgodena do 22. t. m. Odgoditev eksekucije je treba pripisati dejstvu, da je neki Portugalec, Madeyrosa po imenu, postal sedaj izjavo, da je sodeloval pri umoru, zaradi katerega sta bila Sacca in Vanzetti obsojena smrti. V prihodnjih desetih dneh se bo izvršila preiskava v tej zadevi. Mnogi upajo, da se bo ob tej priliki izkazala nedolžnost obeh Italjanov. Sacca je zelo oslabil zaadi tritredenskega posta, dočim se zdi Vanzetti nekoliko bolj, ker je v zaporu zaužil v zadnjih dnevih nekaj jedi.

Charleston, 11. avgusta (lo). Pol ure potem, ko je bila justifikacija Sacca in Vanzettija odgodena, so prišle čete in policija zapuščati pozicije pred jetnišnico. Malo pred ponočjo so prišli v zapore policisti s tremi pismi, s katerimi je bila justifikacija Sacca in Vanzettija odgodena. Okoli polnoči je guverner Fuller izjavil, da je svet odgodil usmrtitev za dvanajst dni. Sklep je tudi potrdil eksekutivni odbor. Da se je z odložitvijo tako dolgo zavlačevalo, je kriva močna opozicija mnogih svetovalec, proti predlogu guvernerja Fullerja. Končno je svet soglasno odobril guvernerjev predlog.

Ijenje g. Davidoviča netočne po vsebini in formi. Dotične informacije pa je dal »Pravdi« sam g. Davidović, ki danes izjavlja v »Pravdi«, da bi se moral komunike glavnega odbora glasiati, da so informacije le »donekle« netočne ...

Jetnika sta prežela vest ravnodušno. Vanzetti je izjavil, da je zadovoljen.

Washington, 11. avgusta (be). Vest o odgoditvi justifikacije Sacca in Vanzettija je dospela v Boston komaj 40 minut pred določeno justifikacijo. Oba delikventa sta bila še popolnoma pripravljena, da nastopita svojo zadnjo pot.

London, 11. avgusta (be). Sacca in Vanzetti sta bila prepeljana iz jetnišnice Charleston v zaporu Cherryhill. Hčerka Charlesa ameriškega predsednika Wilsona je tudi zaprosila za njuno pomilostitev.

Washington, 11. avgusta e. Istočasno z odgoditvijo smrtne razsodbe je bila odgodena tudi eksekucija smrtne kazni za Portugalec Madeyrosa, razpitega zločinca, ki je edina razbremenila priča za oboje Italijana. Državno sodišče trenutno pregleduje številne predloge in prošnje, ki so došle v tej zadevi.

Newyork, 11. avgusta s. Državni departement izjavlja, da je prišlo že osebno pismo Mussolinija za pomilostitev Sacca in Vanzettija. »World« poroča, da je italijanski poslanik odšel v državni departement, pri čemer so ga prijeli tajni policisti. Kmalu nato je ironično vprašal namestnika državnega tajnika Kastleja, ali misli, da gresta za njim tudi Sacca in Vanzetti.

Paris, 11. avgusta s. Poročevalec »Temps« poroča iz Sofije, da so v pretekli noči ob 22. urji neznanec na vrt ameriškega konzulata v Sofiji bomo. Preplezali so zid osedne hiše ter od tam dosegli vrt konzulata. Eksplozija ni povzročila niti stvarne, niti človeške škode. Domnevajo, da so vrgli bombo kot znak protesta proti usmrtitvi Sacca in Vanzettija.

Obnovitev reda in zakonitosti v mariborski Mestni hranilnici

Razpust uprave Mestne hranilnice v Mariboru razveljavljen. — Veliki župan poklican na odgovor. — Prot prot ministrom od-robi

Maribor, 11. avgusta.

Znano je, kako so, odkar se v mariborski oblasti nveljavlja kleroradikalni sporazum, klerikalci in radikali z intrigami in nevalificiranimi napadi poskušali polastiti se uprave enega največjih in najsolidnejših denarnih zavodov v Sloveniji, mariborske Mestne hranilnice. Njihovi napori so bili dolgo zaman, ker bi bilo treba prekršiti zakon, da se razdere ustroj Mestne hranilnice in zavod izroči partizanskim ambicijam. Seje, ko je bil sklenjen »blejski pakt«, so padli obzirni na zakon in pravo. Povodoma navzočnosti min. predsednika Vukičevića v Mariboru so se klerikalci in radikali dogovorili, da razpustijo upravo Mestne hranilnice ter se polastijo zavoda.

Takoj po odhodu g. Vukičevića je mariborski vel. župan dr. Schaubach 11. julija razpustil upravni odbor Mestne hranilnice ter je imenoval za gerenta dr. Ravnika, kateremu je ataširal »osveto«, sestavljen po večini iz kleroradikalov. Ukrep velikega župana je bil nemudoma izvršen in upravni odbor pristojen, da je takoj izročil posle gerentu Ravniku.

Člani upravnega odbora Mestne hranilnice so se proti nezakonitemu činu pritožili na ministra trgovine dr. Spaha. Uspeh je bil popoln. V svojem odloku minister konstatira, da je veliki župan postopal ne le protizakonito, temveč naravnost proti njegovim odredbam. Minister razveljavlja razpust upravnega odbora Mestne hranilnice in kliče velikega župana na odgovor!

Te dni so prejeli veliki župan doktor Schaubach in člani razpuščenega upravnega odbora Mestne hranilnice odlok ministra dr. Spaha z dne 30. julija 1927. VI br. 3883, v katerem je rečeno:

1.) da je bil odlok velikega župana mariborske oblasti št. 1823-1 z dne 11. julija 1927. izdan proti moji naredbi VI št. 4648-26 ter da je s tem veliki

župan mariborske oblasti prekršil svojo pristojnost, 2.) da je bila protizakonito odvzeta odločilna moč eventualne pritožbe proti odloku pod 1.)

ter odredjam: 1.) da mi veliki župan mariborske oblasti v roku 15 dni od danes predloži svoj akt v tej zadevi s svojim poštenim poročilom,

2.) kakim v celoti do moje nadaljnje rešitve odlok velikega župana mariborske oblasti št. 1823-1 z dne 17. julija 1927. s tem, da se mora takoj vzpostaviti stari upravni odbor Mestne hranilnice v Mariboru, kakor da odlok velikega župana mariborske oblasti št. 1823-1 z dne 17. julija 1927. ni bil izdan.

Razsodba ministra trgovine je naravnost uničujoča. Ostrjeje ni mogoče karakterizirati postopanja kleroradikalov in velikega župana proti Mestni hranilnici. Vsak komentar je odveč.

Kakor rečeno, je razsodba ministra že nekaj dni v rokah velikega župana. A kaj se je zgodilo? Veliki župan do danes ni izvršil ministrove naredbe, nasprotno, on mirno pusti, da protizakonito imenovani gerent še nadalje vodi posle, ki po dostavitvi ministrove naredbe ne morejo biti za Mestno hranilnico več obvezni. Akoravno so vse uradne instance s strani upravnega odbora Mestne hranilnice o rešenju ministra obveščene, se je vendar včeraj vršila seja nezakonitega sveta, kakor da se velikega župana sploh ne tiče, kaj je odredil kompetentni minister. Proti seji sveta je poslal upravni odbor Mestne hranilnice pismen protest, velikega župana pa zamenjalo čisto: že dva dni ga ni na izpregled.

Vse kaže, da gre za organiziran upor proti razsodbi ministra. A gospodje se prav gotovo motijo, če menijo, da je kleroradikalni pakt močnejši nego zakon in g. Schaubach bo morda kmalu spoznal, da ni kvalificiran za borbo proti g. Spahu.

Kdo je izposloval ugodnost plačevanja davkov z 20 odst. boni?

»Slovenec« prot trditvi klerikalnih poslancev, češ, da so oni izposlovali ugodnost plačevanja zaostalih davkov z 20% boni. Njihova zasluga je le, da so omejili prvotno ugodnost izplačila vseh bonov samo za bone do 1000 kron!

V svojem članku, posvečenem 20% bonom, smo ugotovili, da so klerikalci namoma omejili ugodnost plačevanja zaostalih davkov z 20% boni na ta način, da so odredili plačevanje z boni do nominalnega zneska 1000 kron. Kdor ima bon, glaseč se na 1001 K, ga ne more izkoristiti. Nadalje veljajo taki boni samo za one davkoplačevalce, na katere je bon izstavljen. Če je mož kraj zaposlenosti poslati menjat denar svoji ženi ali dečcu in so bili boni izstavljeni na druge osebe, je bon za plačilo zaostalih davkov neuporaben.

Razen tega so klerikalci stizirali zadevne člene finančnega zakona tako, da so bili celo slovenski davčni uradi, ki so znani po svoji širokogrudni koncilijantnosti, primorani, da zavračajo plačila s temi boni in da počakajo na zadevno odredbo generalne direkcije davkov.

A klerikalci gredo še dalje in si leste za slabo, da so to zadevo sploh izposlovali in da brez njih sploh ne bi bilo plačevanja zaostalih davkov z 20% boni. To svojo pridobitev proglajajo klerikalci kot prvo točko svojih »velikih uspehov« za Slovenijo. Mi smo v položaju, da to trditev razkrinkamo kot ordinarno laž in potvorb dejanskega stanja. V to svrhu se enostavno poslužimo »Slovenca« z dne 28. januarja 1927, ki prinaša dolgo brzojavko iz Beograda o seji finančnega odbora pod naslovom »Davki v Sloveniji ostanejo isti. — Nekateri obžalujejo pri trošarinah in taksah, štiri leti moratorij in ugodnosti pri odplačevanju dolžnih davkov in izplačilo 20% bonov ob priliki žigosanja kron odvzetih zneskov. — Poslanec Pušenjak o preobremenitvi Slovenije«. SLS je bila tiste dni še v opoziciji, v vlado je stopila šele 1. februarja in posl. Pušenjak je na koncu svojega opozicijskega govora izjavil, da bo glasoval proti proračunu V tej brzojavki citamo, da je »finančni minister v svojem eksponatu navedel rane ukrepe, s katerimi bi se doseglo olajšanje davčnih obremenitev. Potem citira »Slovenec« predložene odgovornosti Vitevnec« vse te od bivše radičevsko-radikalne vlade predložene olajšave in priha pa navedi štiri letnega moratorija za ostale davke z 20% bonom. O tem je napisal:

»Sporodno s tem se bodo ob priliki plačila dolžnih davkov sprejemale mesto denarja tudi priznanice, ki se glasijo na 20 odstotkov ob priliki žigosanja kron odvzetih novčanic. Finančni minister misli, da bodo ti ukrepi nekaj pomagali k odpravljanju razmer«. Nato navaja »Slovenec« kako je posl. Pušenjak kritiziral eksponat finančnega ministra in dejal med drugim: »Ker se minister zaveda, da je predlagano zmanjšanje nezadostno, je sam predlagal znižanje trošarin in taks za nekatere predmete, ugodnosti glede dolžnih davkov in izplačila 20% bonov ob priliki žigosanja kron odvzetih zneskov. Končno je posl. Pušenjak v imenu SLS izjavil, da bo glasoval proti.

Avtentično je torej ugotovljeno, da je ugodnost 20% bonov uvedena po inicijativi

drugih, nikakor pa ne klerikalcev, ki so takrat že napovedovali, da bodo glasovali proti.

Sredi proračunske debate je padla vlada in 1. februarja je prišel na krmilo kleroradikalni režim. Nova kleroradikalna vlada je revirala ministrovo obljubo glede 20% bonov ter je plačljivost 20% bonov reducirala na 1000 kron (250 Din) in tudi so s tem, da se more poslužiti bona le oni, na čigar im se glasi. Dejansko je torej prvotna obljuba fin. ministra skoraj popolnoma izigrana. In to »po zaslugi« SLS!

Dr. Žerjav za naše rudarje v Nemčiji

Laško, 10. avgusta. V našem sreznem je vzbudilo veliko zanimanje dejstvo, da se je dr. Žerjav pobrignil za vzajemno pogodbo glede socialnega zavarovanja med našo državo in Nemčijo. Dr. Žerjav je bil edini, ki je mislil na ta vlevažen socialni problem. Že prej je kot minister začel to vprašanje, vendar pa so se gospodje radikali, s katerimi so se sedaj na življenje in smrt zveržali klerikalci, z najrazličnejšimi izgovori izmikali. Trgovinska pogajanja z Nemčijo pa so nudila ugodno priliko. Dr. Gosar se ob tej priliki ni spomnil naših Westfalcev in neostih onih rudarjev, ki žive v domovini, a so jim rente in pokojnine iz Nemčije ukinjene radi pomanjkanja tozadevne pogodbe.

Pa tudi za časa aktivnega ministrovanja je dr. Gosar mislil bolj na to, kako bo z demontiranjem socialne politike posmeln miselnost in voljo svojih radikalnih zavaznikov, kakor pa na naša izseljenstva in repatrijska vprašanja. Za časa njegovega ministrovanja se je v vladi pripravljalo gradivo za trgovinska pogajanja, a dr. Gosar ni imel nobenih želja. Ni se spomnil, da v Nemčiji živi tisoče in tisoče slovenskih rudarjev in da stotine in stotine starih in upokojenih rudarjev v domovini čaka na obnovitev izplačevanja njih rent in pokojnin iz Nemčije. Trgovinska delegacija je prišla v Berlin brez vsakih zahtev in teh vprašanj, tako da so lo nemški delegatje morali opozoriti na okolnost in izročiti svoje zahtevanje, kako da naša delegacija ne načne teh problemov. Nemci torej poznajo naše probleme — klerikalni ministri pa za take »malenkosti« nimajo smisla. Ker ga žleti ne smejo, ako se bo čelo z radikali ziti v eno protisocialno stranko.

Upamo, da bo prizadevanju dr. Žerjava uspelo, da to najno stvar privede h končni rešitvi.

Pokvarjena gospoda

Na naslov SLS in radičevcev.

Naša želja, da bi bil volilni boj dostojen in stvaren, se žal, ni uresničila. Prvi je prekorail meje g. dr. Korošec, ki je v Kranju napadel demokrate za demuncijanti in s Slavensko banko. Kaj pa je ta gospod govoril v Slovenski Bistrici, na to se bomo še povrnili, ako ne pride domani na poročilo, ki ga je prinesla o Koroševem govoru beogradska »Politika«. Ako bo g. Korošec tako nadaljeval, se mu zna pripetiti, da obliči sam v blatu.

Klerikalcem stoji v kleketanju zvesto ob strani slovenski radičevci. Te dni so izdali brezimno brošuro, v kateri trdijo, da je kandidat na naši listi g. Jakob Kušar pomnil svoje sodelovanje že tudi SLS.

Tako je baje zatrjeval g. Korošec g. Pucelj. G. Kušar je radičevskim jezuitom že odgovoril, da so lažniki. Lagal je ali gosp. Korošec, če je kaj takega res pripovedoval, ali pa gosp. Pucelj, če si je to sam izmislil. Značilno pa je, da se klerikalci in radičevci znajdejo v bratskem objemu, ako je treba obrekovati kmeta, da ne dobi mandata in ga dobi mesto njega n. pr. dr. Marušič ali g. Prepeluh.

Ogabna je tudi laž radičevske brošure o g. Ureku, češ, da je zahteval ali mandat ali pa 100.000 Din. Stvar je že sama na sebi tako neumno izmisljena, da jo morejo verjeti samo zelo zmešniji ljudje. Resnica je, da so na odločilni seji načelstva tako zvali »Slovenske kmetijske stranke« vsi štajerski slovenski delegati glasovali za gosp. Ureka kot nosilca liste proti g. Radiču oziroma g. Prepeluhu. Kljub temu je od Zagreba odvisna »pokvarjena gospoda« postavila za kandidate gg. Radiča, dr. Odica in Prepeluha, torej tri gospode mesto kmetovalca.

Vse laži in obrekovanja ne bodo mogle pomagati radičevcem do mandata na Stajerskem. Pa tudi za kranjsko agitacijo so le dokaz, da je »pokvarjeni gospodi« okoli »Kmetijske liste« kmet dober le, dokler slako dela, če pa odpre usta, pa lop po njem z loparjem, prav kakor pri klerikalcih. Kar se želi morale in dostojnosti, si lahko klerikalci in radičevci podajo roke.

Politične beležke

»Nema tu ni radikala ni demokrata«

Interesantna izjava ministra Kumanudija

»Juturni list« v Zagrebu piše, da so ministri Kumanudija, ki je pred par dnevi potoval po Sloveniji, na kolodvoru v Celju vprašali kaj misli o takozvani »radikalno-demokratski« listi v mariborski oblasti. On, da je odgovoril: »Kaj naj mislim?« Nema tu ni radikala ni demokrata! »Juturni list« dostavlja, da je s to edino izjavo, ki jo je dal v Sloveniji, minister Kumanudi »samo stvar ipak donekle pogodil.«

Lista oficijelnih socialistov v Ljubljani

V Ljubljani je bila vložena kot tretja kandidatna lista za skupščinske volitve lista Jugoslovenske socialistične stranke, katere nosilec je železniški uradnik g. Kittak. Namestnik pa uradnik okrožnega urada za zavarovanje delavcev g. Mlinar.

Dr. Ravnihar za klerikalce

V sredo zvečer se je vršila seja mestnega odbora NRS v Ljubljani, na kateri je bilo sklenjeno, da radikali v Ljubljani za skupščinske volitve ne postavijo svoje liste. Oficijelni komuniké o tej seji pravi, da je prišlo do tega sklepa »z ozirom na sedanje politično konstelacijo«, zlasti pa z ozirom na občinske volitve, ki »zahtevajo resne in temeljite priprave«. Kakor nam poročajo je bila seja burna, ker je dr. Ravnihar zastopal stališče, da naj gredo ljubljanski radikali glasovat za listo SLS. Proti temu stališču vladajo med pristaji NRS, ki so ostali naprednjaki, najodločnejši odpor.

Prpic proti Radiču

»Juturni list« objavlja senzacionalno pismo znanega zagrebskega veleindustriala Prpića, ki je doslej veljal za financirja Radičevega političnega pokreta. V pismu se Prpic odreka prijateljstvu z Radičem, kateremu očita, da ni upošteval njegovih nasvetov in da je izdal volilni proglas, poln boljševističnih napadov, dočim mu je Prpic svetoval, naj raje podčrta konstruktivno delo. Prpic očita dalje Radiču, da bi bil lahko s Srbi sklenil sporazum že l. 1918. Tudi l. 1923 je še imel priliko doseči za Hrvate dalekosežno samonpravo. Prpic sam mu je baje prinesel Pašičeve pogoje za sporazum, po katerem bi dobila Hrvatska gospodarsko in pravno samopravo z banom na čelu. Radičev demon je obrnil drugače. Danes je Radič na vrhuncu svoje moči, a narod postaja z vsakim dnem siromašnejši. Vsak Hrvat še uvideva, da je Radičeva politika negativna in da je v tej državi absolutno nemogoča. Prpic očita Radiču tudi demagogijo s »pokvarjeno gospodo« in ga na koncu spominja na znano Lincolnovo rečenico o demagogiji: »Lahko pač vlečeš za nos ves svet nekaj časa ali del sveta ves čas, nikoli pa vsega sveta ves čas.« Tako sodi o Radiču, ki je šel slovenskih radičevcev, njegov nekdanji podpornik in intimni prijatelj, ki mu je zvesto stal ob strani v časih, najtežjih za Radiča.

Volilni pritisk v Zagrebu

Zagreb, 11. avgusta. n. Veliki župan dr. Stopar je pozval danes k sebi bivšega župana arhitekta Heinza ter občinskega svetnika dr. Srkulja in dr. Prebega ter jim sporočil, da jih smatra za odgovorne za vse kršitve zakonov, ki bi se zgodile na škodli zagrebskega bloka o priliki volilne agitacije za zagrebske volitve. Obenem jim je sporočil, da imajo vsi podrejeni organi nalog, da postopajo strogo po zakonih. Zatrjuje se, da je ta korak zagrebskega velikega župana, ki je izval v zagrebski javnosti veliko ogorčenje v zvezi z aretacijo dr. Belo Vučiča, ki je na svojem nedeljskem shodu napadel vlado radi razpusta zagrebskega občinskega sveta in bil radi tega obtožen po zakonu o zaščiti države.

Pribičević v Osijeku

Osijek, 11. avgusta. n. V soboto dopse semkaj šel SDS svetozar Pribičević, ki bo imel v nedeljo velik shod. Pribičeviću pripravljajo svečan sprejem.

Požar palače Razredne loterije

Beograd, 11. avgusta. p. Nocoj opolnoči je izbruhnil v zgradbi razredne loterije velik požar. Naglo razširjajoči se plameni so zajeli vse prednji trakt, ki je popolnoma v ognju.

Obnovljeni odnošaji z Albanijo

Beograd, 11. avgusta. p. Danes opoldne je zunanji minister dr. Marinković sprejel novo imenovanega odpravnika poslov albanskega poslanstva v Beogradu dr. Stila. Po sestanku je dr. Stila izjavil važnemu dopisniku, da so s tem redni diplomatski odnošaji med Jugoslavijo in Albanijo zopet vzpostavljeni. On je v svojem nagovoru dr. Marinkoviću naglasil v imenu in po naročilu svoje vlade, da so z albanske strani odstranjene vse ovire, ki bi mogle motiti dobre odnošaje z Jugoslavijo. Dr. Marinković je v svojem nagovoru podčrtal, da vlada tudi na jugoslovenski strani isto razpoloženje.

Proslava nemškega državnega praznika

Berlin, 11. avgusta. (be). Danes se je vršila svečana proslava obletnice sprejetja weimarske ustave. Glavna proslava se je vršila v svečano okrašenih dvorani državnega zbora v navzočnosti predsednika republike Hindenburga. Državni poslanec von Kardov je v svojem govoru orisal nastanek weimarske ustave in očrtal posebne zasluge državnega predsednika Eberta in Hindenburga za stabilizacijo nemških razmer. Na koncu svojega govora je naglasil, da odobravajo ustavo vedno širši krogi nemškega naroda. Proslava je bila zaključena s petjem nacionalne himne in defilicijo častne čete pred Hindenburgom. Zvečer se je vršila v veliki radiororani skupna proslava državne vlade, pruskih vlad in berlinske mestne občine. Kot glavni govornik je nastopil prosvetni minister Becker, naglašajoč, da tvori ustava zvezo med preteklostjo in bodočnostjo nemškega naroda. Zaključek te proslave je tvorila bakljada pred vladnim poslopjem.

Avstrijski konflikt s sovjeti

Moskva, 11. avgusta. d. »Izvestija« se bavijo s konfliktom med Avstrijo in sovjetsko Rusijo v zvezi z znanimi dunajskimi nemiri. List opozarja, da bo sovjetska vlada prisiljena prekiniti z Avstrijo vse odnošaje, če ne bo dobila zadoščenja zaradi aretacij članov sovjetske trgovinske misije. Kakšne posledice bi rodilo za Avstrijo prekinje trgovinskih odnošajev kaže angleški primer.

Italijanski naučni minister obišče Budimpešto

Rim, 11. avgusta. o. Iz Budimpešte poročajo, da je italijanski naučni minister Fedele sporočil madžarskemu prosvetnemu ministru, da mu bo v prvih dnevih oktobra povrnil obisk, ki mu ga je grof Klebelsberg napravil v Rimu.

Novi spori v Rumuniji

Bukarešta, 11. avgusta. d. »Adeverul« poroča, da je nastal med regentskim svetom in ministrskim predsednikom Bratianom nov konflikt, ker smatra regentski svet odpravo državnega podnastajstva za nezakonito, ki ga je ustanovil Avarescu, za protustaven.

Pariz, 11. avgusta. (pa.) Rumunski ministri predsednik Bratianu, ki se mudi v Auvergne, je izjavil novinarjem, da je prišel v Francijo konfirat s francoskimi finančnimi krogi, vendar niti on niti Titulescu ne bosta obiskala bivšega prestolonaslednika Karola. Bratianu je zanikal vse vesti o novih volitvah v Rumuniji in poudarjal, da je vprašanje prestolonasledstva že končnoveljavno rešeno.

Maščevanje nad atentatorjem Koverdo

Varšava, 11. avgusta. d. Morilca sovjetskega poslanika Vojkova sta pri običajnem sprehodu na dvorščiki jetniščin v Graudencu napadla dva komunistična jetnika. Z železnimi palicami sta ga tako pretepla, da so ga težko ranjenega prepeljali v bolnico. Napadalca priznavata, da sta izvršila svoje dejanje iz maščevanja zaradi umora Vojkova.

Izgredi brezposelnih na Poljskem

Katovica, 11. avgusta. s. Po vesteh iz Lodza, je prišlo včeraj v Zgierz do krvavih izgredov brezposelnih. Ker jim je magistrat odklonil zvišanje doklad, so šli pred mestno hišo, kjer so obmetavali policijo s kamenjem. Na strani policije in brezposelnih je bilo mnogo težko ranjenih. 40 oseb je bilo aretiranih.

«Stoleten mir» med Anglijo in Ameriko

London, 11. avgusta. d. »Manchester Guardian« poroča, da so najodločnejši angleški politiki na pobudo Zedinjenih držav izdelali osnutek pogodbe, ki naj bi tvorila podlago za sklenitev stoletnega miru med Anglijo in Zedinjenimi državami.

Poraz generala Čangkajskega

Šanghai, 11. avgusta. d. Po angleških poročilih je doživela armada generala Čangkajskega težek poraz. Njegove čete se umikajo na celi črti in so zapustile svoje dosedanje postojanke vse do Čingkijskega. Čangkajske se je baje ranilo. Upajo pa, da se mu bo posrečilo, da s pomočjo svojih rezerv ustavi nadaljno prodiranje severnih čet.

Tangersko vprašanje

Pariz, 11. avgusta. (pa.) Francosko-španska pogajanja glede Tangerja so bila preložena na mesec oktober.

Pojemanje stavke na Madžarskem

Budimpešta, 11. avgusta. d. Včeraj je bila v pečujekem revirju končana večdnevna stavka. Delodajalci so privolili v izpolnitev večine stavljenih zahtev pod pogojem, da se delavstvo nemudoma vrne na delo.

Nemški poslanik pri Briandu

Pariz, 11. avgusta. (be.) Nemški poslanik v. Hösch je danes prvič po svojem okrevanju posetil zunanjega ministra Brianda ter imel z njim daljši razgovor, tičoč se predvsem nemško-francoskih trgovinskih pogajanj.

Zanimiva polemika o Društvu narodov

Pariz, 11. avgusta. d. Odstop de Jouvencela je izval živahno polemiko ne le med njim in Briandom, marveč tudi v tisku. Briand je podal novinarjem novo izjavo, v kateri poizna de Jouvencelove trditve, češ, da zunanja politika vlade ni v skladu z načeli Društva narodov. Briand znova poudarja, da je de Jouvencel doslej dosledno odobravala vse korake vlade in opozarja na mosulski konflikt in konflikt med Grčijo in Bolgarijo. V italijansko-grškem konfliktu zaradi Krja je de Jouvencel sam odobravala korak vlade, da se je ta konflikt odstopil v rešitev konferenci veleposlanikov.

De Jouvencel odgovarja zunanjemu ministru Briandu in naglašja, da baš krški konflikt najbolj dokazuje, kako se Društvo narodov v vseh važnejših problemih ignorira. Sklicuje se tudi na konflikt z Italijo in Jugoslavijo in poudarja, da velesile niso dopustile, da bi vzel zadevo v svoje roke Društvo narodov, marveč so, da prikrijejo svoje prave namene, insistirale na tem, da se konflikt provizorično reši polom direktnih pogajanj med obema prizadetima vladama.

Važna politična sprememba na Irskem

London, 11. avgusta. (be-s). Iz Dublina poročajo, da je irska republikanska stranka, ki se je doslej protivila prisegi svojih poslancev, sklenila, da opusti svoj nadaljni odpor. Njeni poslanci bodo že jutri dopolnile prisegi in se udeležili popoldanske seje irskega parlamenta. Domneva se, da se bo vsled tega znatno spremenilo razmerje moči vladne večine in da bo vlada vsled tega prisiljena odstopiti. De Valera sam ne namerava vstopiti v vlado, pač pa se pogaja z voditeljem delavske stranke Johnsonom, naj bi s podporo De Valerove stranke, neodvisnih in nekaterih članov nacionalne stranke prevzel sestavo vlade.

London, 12. avgusta. (lo). Predsednik ekskutive irske svobodne države Cosgrave se je v bližini Dublina lahko ponesrečil z motorjem.

Madžarski komunistični emigranti na delu

Budimpešta, 11. avgusta. d. O priliki kongresa strokovne organizacije v Parizu je prišlo do ostrega konflikta med madžarskimi socialisti in komunisti. Ko je socialist Beno Gall podal svoje poročilo, so vprizorili komunisti tak kraval, da je moral zapustiti govorniški oder. Pozneje so ga celo dejansko napadli. Tudi na delavskem zborovanju v Lensu je prišlo do sličnih incidentov. Komunisti so obmetali madžarske delegate z gnilih jajci.

Polet iz Francije v vzhodno Evropo

Le Bourget, 11. avgusta. s. Letalski major Weiss je včeraj dopoldne startal za 8000 km dolgi polet v vzhodno Evropo.

Smrt starega kralja

Pariz, 11. avgusta. d. V visoki starosti 87 let je umrl kralj francoskega zaščitnega ozemlja Kambodža Sisovath. Rojen je bil leta 1840. v Bangkoku. Bil je naslednik kralja Norodoma I. in je zasedel prestol 24. aprila 1904.

Močan potres

Balboa, 11. avgusta. (lo.) Tukajšnja potresna postaja je zaznamovala tako močan potres, da se je zlomila igla potresnega aparata. Računa se, da je bil potres 100 milj južnozhodno Paname.

Upor Indijancev

La Paz, 11. avgusta. s. V pokrajini Boticot se je uprlo nekaj 2700 Indijancev. Ubili so več belih in korakajo sedaj proti drugim kulturnim krajem. Vladne čete so prijele 37 upornikov.

Velik požar v Londonu

London, 11. avgusta. (pa.) Požar je uničil tvornico gumija. Zgorelo je tudi 6 stanovaljskih hiš.

Zanimiva tožba

Zagrebski sodniki proti policijskemu šefu

Zagreb, 11. avgusta. n. Bivši policijski šef v Zagrebu dr. Bedeković je nedavno objavil neko izjavo, v kateri med drugim naglašja, da so zagrebski sodniki v procesu proti Radiču in strankinemu vodstvu HSS postopali pristranski. Vsi zagrebski sodniki so radi tega vložili proti dr. Bedekoviću tožbo po § 108 in 104 arb. k. z. Razprava se bo vršila dne 20. t. m. pred beografskim sodiščem.

Izkličenje bivšega poslanca Radosavljevića iz DS

Beograd, 11. avgusta. p. Demokratski pravak v Kragujevcu dr. Radosavljević, ki ga je izvršni odbor Demokratske stranke v svoji včerajšnji seji izključil iz stranke, ker je postavil svojo lastno kandidatno listo, objavlja izjavo, v kateri naglašja, da te izključitve ne jemlje resno, ker izvršni odbor nje kot člana glavnega odbora stranke sploh ne more izključiti in je v smislu strankinske statuta za to kompetenten edino kongres stranke. Slejkoprej pa ostane veren demokrat. Postopanje izvršnega odbora, da bodo obsodili volilci sami.

Pretep med katoliki in pravoslavci

Mostar, 11. avgusta. n. V selu Kruševljani je prišlo danes do krvavega spopada med tamošnjimi katoliki in pravoslavci radi nekega zemljišča, ki so si ga oboji svojili. V pretepu je bilo več oseb težko ranjenih.

Nesreča na Krnu

Gorica, 11. avgusta. o. Na Krnu je tabo rila večja skupina katoliških skavtov iz Trsta in Gorice. Včeraj je dečka in njihovega voditelja, srednješolskega profesorja Jellersitza iz Trsta zajela nevihta, med katero je udarila med njim strela. Profesor Jellersitz se je zgrudil mrtev, dva dečka pa sta bila lažje poškodovana.

Naši kraji in ljudje

Planinski dnevi v Kranjski gori

Hrvatoma mora naš človek brez ugovora priznati, da so med nami najbolj navdušeni za sport, pa bil sport že kakršne koli vrste. Dilematizma in površnosti ne pozna in če so se enkrat zainteresirali za gojoto panogo sporta, se za lotijo z vso resnostjo in žilavo vztrajnostjo, pa ne odnehajo, dokler se niso v njem popolnoma izpili. Zato ni čudno, da so se kar nenehkrat pojavili kot dovršeni turisti, prekosili nas same in odnesli prvenstvo v turizmu. Čudno tem bolj, ker nimajo v svojih deželah visokih gora, kjer bi se mogli zadosti in povoljno trenirati in so navezani samo na naše planine. Kljub temu so izvršili turisti in z vso dušo zavzeti za planinski sport, da se moramo nehoti učiti od njih in jim biti hvaležni za marsikatero dobro, pomembno iniciativo.

Pobuda za planinske dneve v naših pokrajinah je prišla k nam tudi od Hrvatov. To so dnevi brezskrbnega, veselega uživanja razkošnih krajev in zvestim, resničnim pobratimstvu, sklenjenem visoko gorj tik pod milim nebom in Bogom. Lanski planinski dnevi se niso obnesli, ker je neusmiljeno in prozaično nagajalo godrnjavo vreme. A letos praznujejo turisti sveto leto in po stari planinski veri je gospodar svetega leta samo sonce, ki se vsako noč preraja v zlati in suhi kopeli onkraj vesele Bašice, nekje za dolinami v prelepi deželj korotanski. Zato pa bodo letošnji planinski dnevi uspeli v polnem obsegu in pomenu, in kdor se jih udeleži, se jih bo prijetno spominjal v tili zimi in za pečko kraj lepo zakurjenega ognja ob strani ljubljene ženske ali sladkega dekleta.

Kranjska gora, ali po domače Borovška ves si je s trmoglavjo vztrajnostjo pritegila častno mesto centra naše turistike in je prekosila nekdanje uvaževane in obče hvaljeno Mojstrano. Letovanje v Borovski vesi spada v višjih krogih že k »bon-tonu«; kraj se čudovito širi in lepša in se neprestano zalaga z vedno večjim in praktičnim komfortom. Z naglimi stopinjami se bliža svetovnim letoviščem, za katerimi zastaja le še za kratko ped; a to ped bo imela za sabo že v najbližji bodočnosti. Zato pa je vsakako pravilno, da so si naši planinci izbrali prav Borovško ves za prijateljski sestanek v dnevih od 13. do 15. t. m. Inicijativa za ta sestanek je seveda prišla spet od Hrvatov, ki so največji prijatelji Borovške vesi, pa je ne pozabijo ne poleti ne pozimi, ker so navdušeni za slikovito planinsko krasoto borovških gora in so veselo zadovoljni v pristno originalnost starih borovških tipov.

Program je v glavnem manifestacija trdnje planinske ideje in medsebojno pobratimstvo naših planincev. Čas je odmerjen samo za visoke in nizke ture po bližnjih vrhuncih. Za perfektno turistično poskrbo Prisanek, Razora in Skrlatica a na manj sigurne bodo gledali Mojstrovka, Vrščič in Vitranec. Sestanek ima sicer le lokalni pomen, ker se ga udeležijo samo podružnice, obstoječe v naši državi, in izključuje inozemstvo. Radi tega bo prisrčnejši in brez običajne šablone. Je neke vrste priprava za mednarodni kongres planincev, ki naj se vrši v doglednem času in v poljubnem kraju nekje med najslabovitnejšimi planinami.

Lastna hvala je pač smešna in spada bolj med karikature in je kot reklama naravnost odvratna. Borovška okolica je v očeh domačinov najlepši planinski produkt na vsem svetu. Do tega mnenja nas ne zaveda samo neodkritosrčna in laskava manira Angleža Humphrya, čigar izjavo kažemo inozemstvu kot bombastično reklamo. Pretrianost ni nikjer in nikoli dobra in če smo skromni, lahko še vedno trdimo, da je borovška okolica pač biser med planinskimi biseri. Samo še ne pošteno zbrusen in moderno prepiran. Do popolnosti pa ga privede samo zainteresiranje tujca sveta; ta tuji svet pa bi zainteresiral nalažje in najefektnije na ta način, da bi se mednarodni sestanek planincev diplomatično dirigiral v Borovško ves.

Borovška podružnica SPD je v zadnjem času pokazala silno energijo, ki je ne bi človek pričakoval od nje. Med vsemi našimi podružnicami je izkazala največjo delavnost, daji je njeno področje zaradi prepotentne nagajivosti najdelikatnejše. Pokazala je rutinirano taktiko in kljub ogromnemu delokrogu ima še zadosti zmisla za diplomatsko zastopanje borovških interesov napram zabritim in lokavim mahlna-

cijam prefriganega soseda v črni srcaji. Zato mislim, da ji ne bo težko, da kot prvakinja na nedeljskem sestanku izproži idejo o vseplaninskem shodu, ki naj se vrši v najkrajšem času prav v Borovski vesi, ki je edina izmed vseh naših krajev sposobna, da pošteno in efektno reprezentira jugoslovanski planinski svet, njegovo dušo, njegove običaje in kulturno naprednost. Koliko pomena bi imel ta mednarodni sestanek za napredek Borovške vesi in sosednih krajev, o tem pač ni treba razpravljati, ker je vsaka razprava odveč.

Borovška ves se letos ne more izmotati iz praznikov, ker je za njo letos vsak dan praznik. A planinski dnevi bodo za njo posebno svečani, ker so največji in najboljši del njene nature. Številni gosti iz vseh krajev domovine jo bodo za tri dni orožili z novo svežostjo in jo obogatili z novimi idejami, ki jih bo poizkušala na vsak način

reagirati. A med osnovo in realizacijo je strašno velik korak in brez zmotne in moralne pomoči nikakor ne gre. Borovška podružnica SPD je od naše strani pač malo preveč izolirana in omalovaževana. Njen boj na zlobno okrnjenem svetu nam je popolnoma neznan in se vrši večinoma za kulisami našega življenja. Ta bo sveda zaslužil vsaj nekaj priznanja, osobito, ker svobodna planinska ideja kategorično odklanja smešne osebnosti.

Planinske praznike bo praznoval z nami vsak, komur sredi današnjega suhoparnega in prozaičnega življenja še ni srce zamrlo za silne utripe neizumetničene narave. Pozdravljen v našem krogu vsakdo, komur je licemernost še neznan veša, blodeča nekje daleč za Skrlatico, v dolini kjer ne rastejo ne očnice ne ravšje in se plazijo samo blede gadje po ožarjenem skalovju.

Josip Vandot.

Kolonijalno pismo z Bola na Braču

Bol, 9. avgusta

Le prehitro so potekli počitniški dnevi prve skupine učiteljev, ki se je 1. t. m. vrnila v Slovenijo. Ostali, ki smo ostali zvesti Bolu, smo sprejeli nove koloniste, da jih uvedemo v naše življenje.

V času našega letovanja smo uvedli redne tedenske sestanke, ker je bila naša želja, da se kolikor mogoče spoznamo s tovariši in tovarišicami, obenem pa s profesorji, ki se istotako mude na Bolu, in z ostalo inteligenco.

Na prvem sestanku je predaval ruski profesor, ki so ga pregnali sovjeti iz Rusije in službuje sedaj v Novem Sadu, o »Predvojni in sedanji Rusiji«; učitelj Mrovlje pa o »Pokretu Slovanstva in Slovincih«. Na drugem sestanku je predaval prof. Kurilič iz Hercegovine o srbski zgodovini in učitelj Mrovlje o slovenski zgodovini. Zanimanje za ta predavanja je bilo precejšnje.

Brezdomno najlepša zabava je udeležba ribnega lova, ki se začne ob 18. in traja do 22. Ribske ladje, na katerih so pritrjene velike mreže, dajejo obrežju s svojimi svetilkami izredno slikovitost. Večkrat ujamejo ribiči v eno samo mrežo do 50 q rib, včasih pa samo 1 q. Ribe, večinoma sardele, transportirajo največ na Vis.

Preteklo nedeljo nam je dala »Jadranska plovidba«; svoj parobrod na razpolago in tako smo napravili daljši izlet po morju.

Krasen pogreb Jožeta Mašeka

Litija, 10. avgusta

V torek smo položili pok. Jožeta Mašeka v hladno naročje zemlje. Smrt ga je dohitela v nedeljo v trenutku, ko mu je litijsko gasilno društvo izročilo za njegove zasluge častno diploma. Preden je mogel izpregovoriti zahvalne besede, ga je zadela kap. Njegovo veliko popularnost je dokazala ogromna udeležba pri pogrebu. Litija še ni doživela tako impozantnega žalnega spreveda v katerega so se že ob 17. formirale prav vse kulturne, strokovne, gospodarske in politične korporacije.

Pred hišo žalosti je »Lipa«; zapela žalostinko »Vigred«, nakar je spreved ob 18. krenil proti cerkvi. Na čelu je korakal Sokol, nato rudniška godba iz Zagorja, ki je vso pot svirala žalne koračnice, in domače gasilno društvo, ki je z veliko udeležbo dokazalo, kako visoko zna ceniti svojega ustanovnika in častnega člana. Z večjimi deputacijami gasilcev so bila zastopana tu-

di društva iz Trbovelj, Zagorja, Smartna. Ribč in Zaversnika. Za gasilce je spremljala svoja bivanja načelnika in častnega člana Gostilničarske zadruge, za katero

so se vrstili: pevsko društvo »Lipa«, zastopniki kr. o. SDS, občinskega odbora itd. Mnogo je bilo vencev. Za krsto je poleg domačih stopala ogromna množica ljudstva iz široke okolice.

Na pokopališču je »Lipa«; zapela »Pomladni vse se veseli«; a godba je ob zadnjem pozdravu gasilskih praporov igrala vedno lepo »Vigred«. Nobeno oko ni ostalo suho. Ko se je poslavljalo solnce za gore, je zemlja sprejela svoje. Občinstvo se je le počasi razhajalo, ker se je zavedalo, da je legel v grob mož-poštenjak, kremenit značaj, ki je v svojem trudopolnem življenju ustvaril marsikatero dobro in splošno korist in je imel vedno odprto srce za potrebne. Pokojni Jožeta Mašek se je rodil kot sin malega posestnika 1849 v Dobu pri Domžalah. Učil se je vinarstva. Po poroki je bil spočetka najemnik gostilne v Zaversniku, nato v Smartnem, končno pa je v Litiji kupil posestvo in nadaljeval gostilničarsko obrt, ki jo je izvrševal nepretrgoma 50 let. Bil je 11 let litijski župan, ustanovitelj Ograjne posojilnice, gasilnega društva, Gostilničarske zadruge, Sokola in vseh ostalih narodnih društev. Bil je tudi strasten lovec. Z neumornim delom in umnim gospodarstvom si je prislovaril prav lepo imetje, poleg tega pa je izšolal 9

otrok, ki so danes vsi nameščeni v odličnih službah. Krajevna organizacija SDS je izgubila kljub njegovi starosti 79. let zelo aktivnega člana. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu!

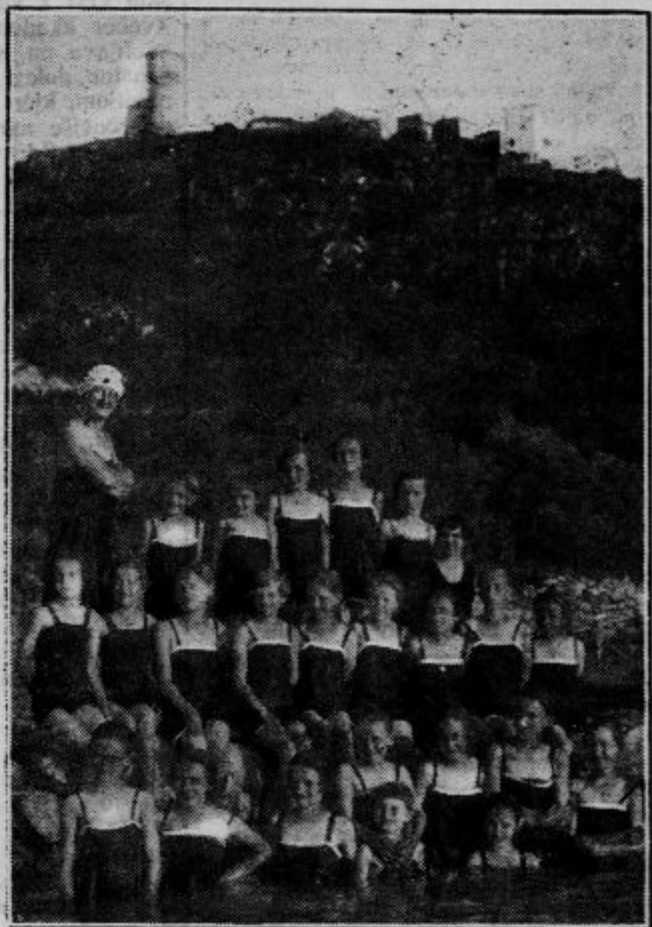
Avijatik Ristić - Srb iz Vojvodine

Pred kratkim so listi širom Evrope poročali, da sta dosegla nemška letalca Jovan Ristić in Edvard nov svetovni rekord v dolžini poleta, ker sta preletela 7000 km. Oba letalca nameravata v bližnjih dneh poleteti preko Oceana v Ameriko. Ker so inozemski listi pisali Ristića na vse mogoče načine in ga imeli zdaj za Madžara, zdaj za Nemca, bo gotovo zanimalo naše čitatelje odkritje beogradskega »Vremena«.

Po izjavi Ristićevega strica Milivoja Ristića, direktorja pri hidrotehničnem oddelku v Somboru, se je rodil letalec Jovan Ristić 1. 1896 v Budimpešti. Njegovi starši Nikola in Sofija Ristić še žive. Od 1. 1922 je bival Jovan dve leti pri svojem stricu v Somboru. Ob tej priliki je kot madžarski podanik vložil prošnjo za podelitev našega državljanstva, ki mu je bilo tudi podeljeno. Za časa svetovne vojne je Jovan Ristić absolvirал avijatično-pilotsko šolo na Dunaju. Poslali so ga na rusko fronto, nato pa na njegovo lastno željo na italijansko, kjer je v kratkem času zbil na zemljo nad 40 italijanskih aeroplanov. Za ta svoja junasta je prejel več odlikovanj.

V bojazi za svojega sina se je obrnila mati Sofija na cesarico Zito, da bi premetstili njenega sina v zaledje. To se je tudi

Trboveljska deca ob morju

Gdč. Slapšakova, ki vodi in nadzoruje precej številno kolonijo trboveljske dece v Aleksandrovu, nam pošilja pričujočo sliko z naslednjim ugodnim sporočilom:

Trboveljska deca se ob morju v Aleksandrovu prav dobro počuti. Solnčenje in morje ji izredno prija. Oskrba se je v lastni režiji imenitno obnesla. Imamo kuharico domačinko, ki prav po materinsko skrbi za naše mačke. Vse so zdrave in tehnično izkazuje stalni prirastek na teži. Skoraj vse so se že pričele plavati. Iz Omišlja se je kolonija preselila v Aleksandrovo, kjer je vzornješe kopališče. Doma-

čini so nas z vso ljubeznijo sprejeli in nas vsestransko podpirajo. Srca domačih kakor tudi gostov pa si je deca usvojila z lepo slovensko pesmijo. »Pevajte, deca, pevajte!« se glase vzpodbujajoče prošnje hvaležnih poslušalcev. V obilici novih vtisov je domotožje že kar prve dni skopnelo v vročem solncu in čistih valovih našega morja. Le žal, da se vsej slabotni deci naše doline ni moglo nuditi okrepčila in zdravila morskega zraka. Upamo pa, da bodo merodajni faktorji z uspehi tako zadovoljni, kakor je deca, in da bodo v prihodnje Trbovelje stalno vzdrževale svojo kolonijo ob morju.

Nesreča lesnega trgovca iz Ljubljane

V nedeljo se je g. Aleksander M. Friedrich, lesnj. trgovec iz Ljubljane, stanujoč v Langusovi ulici 32, vozil s svojim motornim kolesom po cesti skozi Postojno proti Trstu. Na nekem predelu ceste blizu Postojne je pred seboj ugledal voz, v katerega je bil vprežen par konj. Friedrich radi ozke ceste voza ni hotel prehiteti, boječ se, da bi se na ozkem prehodu znašel z avtom, ki je z vso silo drvel za njim. Začel je torej za vozom voziti počasneje in je obenem zadaj vozečemu avtomobilu dal znamenja, naj tudi on začne voziti bolj počasi.

Toda avto je brezobzirno divjal z neznašsko brzino dalje. V kritičnem položaju mu je Friedrich dal znak, naj ga po vozniških pravilih prehitni na levo. Šofer tudi tega znaka ni ubogal, marveč se je z vso silo zagnal v motorno kolo. Radi silega udara je motorno kolo odletelo s ceste in zdrčalo kakih 140 metrov globoko po obronku. Vozač g. Friedrich je nekako pravočasno odskočil, da ni odletel skupno z motornim kolesom, ker bi sicer bila smrt neizogibna, vendar je precej daleč odletel s ceste in dobi hud udarec v desno stran telesa. Posebno občutno je v kosti poškodovana njegova desna noga. G. Friedrich je dalje časa ležal nezavesten ob cesti, dokler niso prispeli na kraj nesreče nekateri sosedni kmetje, ki so ponesrečenca z vso požrtevlastnostjo nudili prvo pomoč. Oprali so mu rane in ga obvezali. Z vlakom se je g. Friedrich vrnil v Ljubljano, kjer se sedaj zdravi v domači osterbi pod nadzorstvom večjih zdravnikov.

Njegove poškodbe so tako občutne, da bo moral najmanj dva meseca ležati v postelji. Udarec ga je tako pretresel, da g. Friedrich še vedno bruha kri. Kakor je iz vsega razvidno, je bilo ravnanje avtomobilista naravnost zločinsko. Brezobzirni šofer je namenoma treščil v g. Friedricha, obenem pa je občutno poškodoval tudi obo-

konja in jo nato odkuril z vsem dirom dalje, kakor da ni nikomur skrivil niti lasu.

Grozotna najdba na otočku sredi Ljubljane

Predvčerajšnjim popoldne so otroci iz okolice Zaloga pri kopanju v Ljubljani našli na neki otoček, na katerem je bilo nagromadenega na pesku in blatu obilo dračja ter še svežega vrba. Otroci so se pričeli na otočku igrati — igro pa je prekinila grozna najdba.

Ko je neki dečko pulil iz blata vrbovo dračje, se je nenadoma zakotalila iz peska človeška glava. Iz blata je štrlelo še nekaj drugih človeških kosti. Grozotna najdba je otroke seveda poglajla v beg v vas, kjer so opozorili na kosti odrasle ljudi. Ti so pripovedovanje otrok takoj sporočili orožniški staciji v Vevčah.

Na lice mesta, na otoček, se je takoj podal komandir stacije s patruljo. Orožniki so s previdnim odkopavanjem zbrali v blatu še več delov trupla neznanega utopljenca. Glava utopljenca je bila srednje velika ter je imela v ustnih kosteh na obeh straneh še dobro ohranjene zobe, do čim so prednji že izpadli. Med blatom so bili pomešani daljši lasje, kar znači, da gre za utopljenega ženske osebo. Prsni koš je bil popolnoma razpaden. Noge so bile obločene v dolge nogavice ter obute v visoke, dobro ohranjene čevlje na zadrgo s srednje visokimi petami, št. 36—38. Kostni rok pa se sploh niso našle na otočku. Pač pa so poleg trupla našli tudi predpisnik iz plavkastega blaga s krožki.

Kosti so prenesli po končanem izvidu v mrtvašnico pri Devici Mariji v Polju, kjer so jih včeraj dopoldne pokopali. Najdeni predpisnik in čevlje hrani večška orožniška stacija, ker se bo dala edino po teh kosih obleke ugotoviti identiteta utopljenke. Truplo utopljenke je ležalo v vodi gotovo že nad 6 mesecev, zato je najbolj gotovo, da gre za kako žrtev poplave lani v novembru.

Kulturni pregled

Karlovsko pevsko društvo »Zorac«; v Frankfurtu ob Meni. Karlovsko pevsko društvo »Zorac«; je odpotovalo te dni v Frankfurt ob Meni, kjer priredi koncert jugoslovanskih narodnih pesmi in produkcijo zborovskih skladb domačih skladateljev. V nedeljo bo pelo društvo, ki šteje 56 pevov in pevcev, tudi v frankfurtskem radiu. Mestna občina karlovska je subvencionirala to turnejo s 15.000 Din podpore.

Rubensove slavnosti v Anversu. V nedeljo dne 14. avgusta se začne v Anversu velike Rubensove slavnosti povodom 350letnice rojstva velikega slikarja. Slavnosti se otvorijo z razstavo, na kateri bodo razstavljena dela iz Anverse, Bruselja, Amsterdama, Rotterdama, Pariza, Le Havreja, Dunaja itd. Združene bodo podobne in slike iz zasebnih in javnih zbirk. Razstava bo združevala mladostna Rubensova dela, ko je še etal Rubens pod vplivom italijanskih mojstrov, slike iz razvojnega časa ter dela iz zrelih let, ko je ustvarjal Rubens svoje najboljše slike. Razstavo sta aranžirala predstojnika anverskega muzeja Cornette in Muls. Kolekcija bo občinstvu dostopna do konca septembra.

Šesta inscenacija Shakespearovega »Sna kresne noči«; v Reinhardtovi režiji. Letošnje salzburske svečanosti so prinesle novo znamenito inscenacijo Shakespearovega »Sna kresne noči«; v režiji Maxa Reinhardta. Prvič je Reinhardt insceniral to delo leta 1904, drugič leta 1905, obakrat v Berlinu. Tretja inscenacija je sledila leta 1919, tudi v Berlinu, četrta pa pred dvema letoma v Josefstadt, gledališču na Dunaju. Pozneje se je delo igralo še enkrat in letos se daje v 6. št. preureditvi. Dekoracije za dramo je ustvaril znani prof. Oskar Strnad, ki je insceniral komad docela v stilu pravljice. Izbral je za salzbursko vzporeditev benečanske kostume poznega baroka, katere je izpopolnil z novimi stilizacijami. Pišejo, da je bila ta vzporeditev nekaj posebnega.

Nezaviden položaj naših likovnih umetnikov obravnava beogradska »Politika«; od 7. avgusta ter ugotavlja, da ni bila na reprezentativni razstavi v Novem Sadu doslej prodana niti ena slika, čeprav so bila razstavljena samo izbrana dela. 150 jugoslovanskih likovnih umetnikov ima torej dovolj vzroka, da razmisli o težki krizi praktične strani njihovega poklica.

Domače vesti

* **Kralj na povratku iz Nemčije.** Kakor nam javljajo z Bleda se kralj vrne nocoj iz Monakovega na Bled. Po drugi verziji odputje se je v nedeljo iz Monakovega.

* **Sei generalnega štaba v Mariboru.** Sei generalnega štaba, general Pešić, je predvčerajšnjim iz Rogaske Slatine prispel v Maribor, kjer si je ogledal volaške objekte, popoldne pa lepo mariborsko okolico.

* **Naši letalci odpotujejo danes na letalsko tekmo v Curih.** Ker se je letalca kapetanu Markičeviću pripetil defekt, se je odhod naših letalcev v Curih odgodil. Kapetan Markičević je s svojim lovskim aparatom Devotina moral pristati pri Dolnem Miholcu, ker mu je zmanjkalo olja in je motor odpovedal. Šele včeraj popoldne je kapetan Markičević prispel v Zagreb. Bržčas krenejo naši letalci danes, jutraj preko Istre, Vidma in Milana v Curih.

* **Izpitji za profesorje trgovskih akademij.** V ministrstvu trgovine in industrije je podpisani pravilnik o polaganju izpitov za profesorje trgovskih akademij. Sestavljena je izpraševalna komisija. Predsednik je g. David Korenčič.

* **Ukinjenje carinarnic.** Zaradi zmanjšane proračuna v generalni direkciji carin je izdelan predlog o ukinitvi večjega števila carinarnic in njihovih odsekov. Predlog je že predan ministrstvu financ v odobritev.

* **Zadnji dan za vlaganje kandidatnih list.** Kakor nam javlja predsedništvo deželnega sodišča v Ljubljani, je zadnji dan za vlaganje kandidatnih list za razpisane volitve v Narodno skupščino 16. avgust t. l. Vložnice je odprto od delavnikov od 8. do 13. in ob nedeljah od 9. do 12. ter na praznik od 8. do 12. ure.

* **Volilni shod v Jarenini** bo v nedeljo 21. t. m. ob 7. jutraj pod lipo pred gostilno Cvilak. Govorilo srezki kandidat dr. Goršek in drugi.

* **Volilni shod na Pragerskem** se bo vršil v četrtek 18. t. m. ob 19. v prostorih gostilne A. Luršak. Poročajo dr. Pirko, Tumpelj in drugi.

* **Brivski kongres v Sarajevu.** Kongres brivcev v Sarajevu, ki je trajal dva dni, je bil v ponedeljek zvečer zaključen. Na kongresu se je razpravljalo o raznih stanovskih vprašanjih ter je bilo med drugim sklenjeno da se ustanovi skupna nabavljajna zadruga ter začne izdajati zvezni strokovni organ, tiskan v latinici in cirilici. Vprašanje delovnega časa se je odložilo, saj se ne postane aktualno vprašanje zakona o delovnem času. Za predsednika nove uprave je bil izvoljen Peter Bogolagović, za podpredsednika Tomislav Bakran in Stefan Kršnjavi, za blagajnika pa Simon Mečkić v Beogradu.

* **Otvoritev telefonskega prometa z Madžarsko.** Med Slovenijo in Madžarsko je bil odprt telefonski promet, in sicer med Ljubljano in Budimpešto, in Nagykanižszo, med Mariborom in Budimpešto, Nagykanižszo in Vasvárom, končno med Ptujem in Nagykanižszo. Pristojbina za enoto navadnega govora trih minut znaša v relacijah Ljubljana-Budimpešta in Maribor-Budimpešta Din 39,60, v relacijah Ljubljana-Nagykanižszo Maribor-Nagykanižszo in Maribor-Vasvár Din 28,05, v relaciji Ptuj-Nagykanižszo pa Din 23,10. Pristojbina za pozivnice je ena tretjina pristojbine za navaden pogovor.

* **Himen.** V torek, 9. t. m. sta se poročila strokovni učitelj g. Metod Kumelj in učiteljica gđc. Vera Mohoričeva, hčerka sodnega svetnika dr. Franca Mohoriča v Ljubljani. — Bilo srečno!

* **Smrt na kosa.** V Rogaske Slatini je v najlepši moški dobi star komaj 38 let, umrl g. Alojzij Hvalec. Bil je ugleđen mož. Imel je restavracijo, mesarijo in lepo posetstvo. Županovale je več let in je bil tudi predsednik krajevnega šolskega odbora. Vsi ki so ga poznali, so poleg njegovih odličnih sposobnosti cenili v njem kremenit značaj poštenje in čvrsto narodno zavednost. Zadnje čase je bolehal in se je 14 dni zdravil v Slatini-Radenci. Ko se je že zdelo, da je okrevaj, so se predvčerajšnjim podali ponj z avtom, a je na povratku jedva 4 km pred svojim domačim pragom nenadoma izdihnil. Pokopljajo ga danes ob 17. na pokopališču pri Sv. Trojici. — V Trbovljah je v sredo jutraj v starosti 32 let umrla gospa Mici Martunova, soproga delovodje T. P. D. Bila je simpatična žena, dobra mati. Pokopljajo jo danes ob 15.30. Bodi pokojnika ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Otvoritev koč na Zavižanu.** Slovensko planinsko društvo vabi svoje člane in prijatelje planin na slavnostno otvoritev planinske koč na Zavižanu v severnem Velebitu. Kočo je postavilo Hrvatsko planinsko društvo v Zagrebu. Odhod iz Zagreba jutri ob 23.50, prihod na postajo Vrhovine-Plitvička jezera v nedeljo ob 5.37, od tam z avtomobilom ali vozom do Krasná (37 km) od Krasná peš do koč 3 ure. Prihod v koč okoli 17. v ponedeljek ob 9. svečana otvoritev koč po predsedniku HPD Jos. Pasariču in cerkveni obred. Po končani slavnosti povratek ali razni izleti po Velebitu.

* **Slovensko planinsko društvo** naznanja, da je pot skozi Kot in čez Rž na Triglav pripravljena in na novo markirana. Poti so sedaj vse dobro popravljene in popolnoma varne.

* **Iz zdravniške zbornice za Slovenijo.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana dr. Franjo Labaš, županjski fizik v p., ter dr. Edvard Jemec, sanitetni pomočnik.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« Ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 85. številki pravilnik o zvišanju in izenačenju pokojninah (provizijah, podporah in miloščinah) bivšega monopolnega delavstva, njegova vdov in sirot, nadalje uredb o pobiranju oblastne takse od kinematografskih predstav ter natečaj za sprejem učenk v babilško šolo v Ljubljani.

* **Županstvo občine Trebnje** razpisuje natečaj za izdelavo idejnih škie za novo uradno poslopje v Trebnjem. Razpis je objavljen v »Uradnem listu«. 1195

* **Ameriški in angleški izletniki v Dalmaciji.** Po vestih iz Splita so za drugo polovico septembra prijavili svoj dohod v splitsko luko trije veliki angleški parobrodi, ki so last družstva »Royal Mail Line«. Ti parobrodi pripeljejo izletnike iz Amerike, Anglije in iz skandinavskih držav. Parobrodi posejijo luke v Boki Kotorski, v Dubrovniku in Splitu.

* **Nemški umetnik na letovišču v Sloveniji.** Pesnik in skladatelj Karel Bley je, ki ga pritevajo med prvostvorne zastopnike moderne glasbe, je prispel iz Monakova ter se nahaja začasno v hiši g. Artmana v Št. Jurju ob i. žel. Njegovo ime je zastavilo posebno s tem, da je uglasbil nekatera Nietzschejeva dela, ter več komičnih oper. Njegovo pesno pesem »An den Mistral« so predvajali največji zbori, ne samo v Nemčiji marveč tudi v Angliji in Ameriki, s sijajnim uspehom. Bley je bo v prihodnji sezoni v Avgustu v Rimu s svetovno znano simfonično pesnitvijo »Flagellantenzug« otvoril simfonične koncerte.

40letnica Sokolskega društva v Novem mestu

V nedeljo 14. t. m. vsi na proslavo 40letnice Sokolskega društva v Novem mestu! Nastopi več izbranih sokolskih vrst z veleznanimim programom. Zvečer akademija in slavnostna razsvetljava na Krki. Pripravljen je velik prostor poleg telovadnice z številnimi paviljoni, kjer se bo moglo razviti najpriskrnejše narodno slavlje. Na bratsko svidenje! Zdravo!

Zletni odbor.

* **Z Lokruma pri Dubrovniku** nam pišejo gospodične: Naša počitniška kolonija »Jadranske Straže« je priredila v ponedeljek izlet v Cavtat. Odpele smo se 170 po številu iz Lokruma z izletnim parnikom »Brač« in dospeli v Cavtat že ob 9. jutraj. Tam smo si najprej ogledale na vrhu polotoka mavzolej Račićev, krasno umetniško delo kiparja Meštrovića, na to smo odšle re katere v Zadruhu ženskih ročnih del, ki ji načeljuje gospa Pašičeva in slov daleč po svetu s svojimi krasnimi izdelki. Druge pa so si med tem ogledale Bukovčovo sliko v frančiškanski cerkvi in posebno zanimivo Bogiščevno biblioteko in muzej, kjer so se jim odkrili veliki zakladi našega izrednega učenjaka, ki je zbral ne le vsa velika literarna dela, okoli 10.000 knjig, ampak tudi redkosti druge vrste iz vsega sveta. Slovenke so na to odšle z g. dr. I. Lahom na Bogiščevno vilo, kjer so bile pogoščene s smokvami, grozdjem, južnim sadjem in vinom in se veselo in zadovoljno vračale zopet na Lokrum. Čaka nas še izlet na Lopud Trsteno in Kotor, a Cavtat nam bo ostal vsem v lepem spominu.

* **Železniška nesreča pri Mikanovcu v Sremu.** Včerajšnji jutranji brzovlak Beograd-Zagreb je imel znatno zamudo zaradi železniške nesreče pri Mikanovcu v Sremu. Na odprti progi sta namreč trčila skupaj tovorni vlak in brzotovorni vlak, ki je bil pomotoma dirigan na isti tir. Pri trčenju je se več vagonov popolnoma razbilo. Močno sta poškodovani tudi obe lokomotivi. Ne ve se še, če je zahtevala nesreča ljudske žrtve.

* **Avtomobilska nesreča naših ljudi v Parizu.** V nedeljo zvečer se je avtomobil, v katerem so sedele štiri osebe, hotel se izogniti nekemu drugemu vozu, zaletel v rob hodnika. Avtomobil se je prevrnil in so vsi ki so se vozili v njem, g. Jelavič, uradnik jugoslovenskega poslanstva, g. Bogdanović uradnik pri Društvu narodov in zakavica Parker, zadobili večje in manjše poškodbe. Prepeljali so jih v bolnico.

* **Umor in samomor.** Kakor poročajo iz Zibike v ptujskem okraju, so našli v ponedeljek 70 let starega posestnika J. Obreža obešenega na njegovem sosednjem, njegovo ženo Rožo pa mrtvo v hiši. Imela je na glavi težke poškodbe, vrat pa z nožem prerezan. Skoraj gotovo je, da je starec umoril svojo ženo, potem pa izvršil samomor. Kaj je vzrok groznega čina, ni znano.

* **Požar v tovarni za pohištvo v Karlovcu.** Sirene karlovske tovarne so v četrtek jutraj javljale, da se je v mestu pojavil požar. Kmalu so začeli trobiti tudi gasilski trobentačji in cerkveni zvonovi klicati na pomoč: gorela je tovarna za impregnirano pohištvo. Gasilci in delavci se razvili energično gasilno akcijo in se je končno posrečilo, lokalizirati požar. Kako je požar nastal ni znano. Škoda je precej velika, ker so nekatera postranska poslopja popolnoma pogorela ter je tudi glavno poslopje močno poškodovano.

* **Težka nesreča v službi.** V okolici Novega mesta, pri Zalogu je prošil torek železniškemu uslužbencu Francu Bučarju odrezal roko vlak, ki ob enajstih ponoči prihaja iz Novega mesta. Bučar je pri mostičku prižgal luč, pri tem pa se je najbrže spotaknil in padel na tir v trenotku, ko je privozil vlak. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico v Kandiji. Roko so v sredo jutraj našli na progi.

* **Katastrofalna železniška nesreča pri Njšu.** Kakor smo včeraj kratko poročali, se je v noči od torka na sredo na progi Niš-Beograd pripetila katastrofalna železniška nesreča. Med postajama Praljna in Sudić sta trčila skupaj dva tovorna vlaka. Strojovodji sta opazila nevarnost šele na daljavi 50 metrov, v sled česar so vsi napori za preprečenje katastrofe ostali brez uspeha. Sunk je bil strašovit. Obe lokomotivi, sta bili razbiti, vsi vagoni poškodovani. Oba strojevodji in en zavirač so mrtvi, 15 drugih

oseb pa je ranjenih. Krivda zadene prometno osebo v Praljni. Promet je bil tekom dneva upostavljen, vendar so imeli vlaki šest ur zamude. Uvedena je stroga preiskava.

* **Volkovci zbežali zaradi požarov.** Zaradi številnih gozdnih požarov v Bosni so se povzeli volkovci v dalmatinskem Zagorju. Prebivalstvo je v stiski, kako naj se ubrani volkov, ker nima orožja, a volčja zalega postaja vedno bolj nadležna.

* **Ne ve, kako je tuj ura prišla v njegov žep.** Suljo Kadić iz Bihaća je obiskal letos Ljubljanski velesej ter je v onem času stanoval pri g. Rozalji Bonceli. Ko je Kadić odpotoval v Zagreb, je opazila gospa, da ji je bila ukradena ura. Pri zagrebški policiji je Suljo priznal, da je vzel uro s seboj v pijanosti ter jo v Zagrebu zastavil nekemu natakariju. Izročen je bil sodišču.

* **Huda toča v okolici Radeč.** Iz Svibna nam pišejo: V torek popoldne so se pripodili od jugozapadne strani temni oblaki, ki so prinesli Svibnu pri Radečah gosto, kakor lešniki debelo točo. Že dolga leta ni bilo take. V nekaj minutah je vse uničila. Ponekod je celo pobila na oknih šipe. Posebno velika škoda v vinogradih in sadovnjakih kjer se je ravno letos pričakovala boljša letina.

* **Bojazljivost krvoločnega Prpića Malega.** Preiskavo proti zloglasni roparski tolpi Prpića Malega v Zagrebu vodi sodnik dr. Puškaš. Zaslišuje jih v zaporih, kjer jih lažje konfrontira, pri tem pa se ne vzbuja zanimarja radovednega občinstva, ker razbojnikom ni treba z verigami in okovi rožljati po hodnikih sodišča. Včeraj je preiskovalni sodnik Puškaš sprejel novinarje in jim podal zanimive informacije o dosedanjem poteku preiskave. Oznčil je kolovodnjaka Prpića Malega kot figurskega bojazljivca. Dočim vsi drugi razbojniki lojalno priznavajo svoja zločinska dela in ne krivijo drug drugega, taji Prpić vse in pravi, da je pri tem ali onem umoru ali razbojstvu gledal, kar so drugi opravljali. Razdraženi radi takega strahopetstva so pričeli razbojniki bolj natančno opisovati krvoločnost Prpića Malega, ki se je obnašal kot Čarugin naslednik in je vedno s samokresom izsiljeval disciplino in pokornost. Zasliševanje razbojnika bo trajalo do konca t. m. Namaša se na 43 deliktov. Iz Osjeka prispejo dopisi o Čarugi, ki tehtajo 18 kg. Sam Prpić Mali je po obsešču Čaruge in Prpića Velikega izvršil 40 zločinov in to: roparskih umorov, ropov in ubojev, dočim ga trije večji zločini težijo izza hajdukovanja s Čarugo. Po končanem zasliševanju razbojnikov pridejo takoj »a vrsto priče in Prpićevi zavezniki, ki so tolpi nudili zavetišča ter ji dobavljali municijo in drugo. Njih število je nekaj nad 100.

Dr. Viktor Breskvar zopet redno ordinira.

Damske peilne obleke od Din 60— naprej popelnaste obleke od Din 180 naprej dokler traja zaloga pri:

F. in I. Gorlić, Sv. Petra cesta šte. 29.

* **Samomorilec z dvema kamnoma.** V Beogradu se je radi bede odločil v smrt uslužbenec finančnega ministrstva Mistar Gubić. Ker pa ni zaupal sam sebi, da namreč v smrtnem boju ne bi splaval iz Save, kamor se je namenil, si je ob noge privezal dva velika kamna in je tako obložen skočil s savskega mostu v vodo. Vrv, s katero sta bila kamna privezana, pa je naglo strmel in voda je samomorilečev truplo prinesla na breg.

* **Dirka na Krškem polju.** V ponedeljek dne 15. avgusta se bo vršila na Krškem polju velika konjska dirka (kmečki praznik). Spored je naslednji: ob 13. sprevod konjenikov, narodnih noš in okrašenih vozov z godbo na čelu na Krško polje. Ob 15. velika konjska dirka, katere se udeležijo skoro vsi konjerejci Dolenjske. Po končani dirki ljudska veselica. Polovična vožnja po vseh žel. progah je dovoljena. 1200

* **Pri bolečih hemeroidov.** telesnem zaprtju, natrgovanju črevesa, abscesih, krvavitvah debelega črevesa, siljenju na vodo bolečinah v križu, tesnobi in prših, močnem utrujenju srca, omotičnosti nam prinaša rabo prirodnih grenčice »Franc-Josef« vedno prijetno olajšanje, večkrat pa tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni dajo v mnogih slučajih vsak dan jutraj in zvečer piti po pol kupice vode »Franc-Josef«. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

* **Čudežne zdravilne uspehe dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih,** pri zapnemih, lič, motenju preosnove, ostarelosti, kron. boleznih, svoje telo okrepčate in pomladate, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Toplice pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Vse modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon. 142

Sledeče srečke, kupljene pri Zadrugi hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 19, so bile izžrebane 8. avgusta:

Din 8.000 št. 96.938;	
» 1.000 » 66.650, 97.794, 24.282;	
» 300 » 76.701, 5.751, 5.758,	
30.987, 40.540, 40.592, 66.684, 91.712,	
91.714, 115.625, 115.681, 9.709, 9.729,	
9.781, 11.516, 11.569, 20.846, 47.725,	
48.545, 70.247, 70.259, 70.288, 71.847,	
71.867, 86.384, 96.989, 110.187, 39.142,	
9.377, 20.219, 24.289, 58.018, 58.079,	
61.286, 70.247, 70.250, 70.288, 71.847,	
71.867, 73.661, 82.529, 87.157, 99.571,	
99.584, 99.594, 110.736.	

* **Edino originalno Nigero! olje za solmenje Vas** obvaruje solnčarice, peg in vam naredi polt enakomerno zagorelo. Nudi Gomerija Gregorić »Sanitas«. Prešernova ulica št. 5, v Ljubljani. 1194

KUŠAKOVIĆA KALODONT

na najboljša pasta za zobe.

* **JAD »Triglav«** priredi počitniški sestanek v Ljutomeru v dne 13. in 14. t. m. Vožnja polovična. Udeležba s trakovi.

* **Lovi občin Bolehnečici.** Galušk, Grabenšč, Ivanjci Kraljevci, Okoslavci, Slapinci, Sv. Jurij ob Ščavnici in Trbeževci se bodo oddajali v zakup za dobo šest let na javni dražbi, dne 20. avgusta 1927 v občinski pisarni pri Sv. Juriju ob Ščavnici. 1199

Samo še danes:

Huguette Duflos
Jaque Catelaine
v monumentalnem filmskem delu

Königsmark
Oba dela naenkrat. Predstave ob 4. 1/8. in 1/10 uri.

ELITNI KINO MATICA

Iz Ljubljane

u— **Oddaja stanovanj v novi hiši na Ahacijevi cesti** se je izvršila po gosp. vl. komisariju nadve modro, tako da celo mestni uslužbenci niso bili upoštevanji. Bilo bi gotovo samo pravično, ako bi se oziral g. komisar v prvi vrsti na res potrebne mestne uslužbenke, predvsem seveda na one, ki so brez stanovanj. Tako pa se je zgodilo, da neki strojniki mestne elektrarne, ki živijo vsled tega, ker nima stanovanja, s svojo ženo ločeno, ni bil upoštevan. Obrat v elektrarni kategorično zahteva, da so strojniki v neposredni bližini, saj dajejo mestni občini več dobička kakor pet vladnih komisarijev skupaj. Sicer pa ravno v elektrarni ni nekaj v redu, kaj, to bo vedel že gospod vladni komisar sam. Kakšne vrste greh je že ta »delavcem ali najemnikom zaslužek odtrgovati ali zadrževati?« Če ne veste, vprašajte g. sosvetnika! Samo eno rečemo: Naša delegacija bo v bodočem obč. svetu pri elektrarni naredila tak red, da se bo marsikomu še v penziji bliščalo od samih električnih žarnic. Capito?!

u— **Najdeno kolo.** Višji stražnik Martin Erjavac je v sredo okrog 1. ponoči zapazil stati ob zidu Josefinuma na Zrinskih cesti moško kolo, ki je bilo zaklenjeno. Ker po celi uri ni nikdo prišel po kolo, je stražnik v prepričanju, da je kolo pustil tam kak tat, odnesel istega na strožnoko. Kolo, ki se nahaja sedaj na policijski direkciji, je dobro ohranjeno, znamke »Torpedo« št. 350.945.

u— **Zopet dve tatvini koles.** Izpred Severjeve trgovine na Starem trgu je predsončnim neznan tat ukradel trgovcu Janku Vitruhu z Zaloške ceste 1800 Din vredno kolo znamke Styria št. 60.177. Istega dne je neki »kolesar«, čigar opis policija že ima, ukradel 2000 Din vredno kolo znamke »Tri-buna, Ivanu Tomšiču in sicer iz veže OUZO.

u— **Plevel je zažgal.** Posestnica Ivana M. na Galjevič je predvčerajšnjim okrog 15. na svojem vrtu zažgala večji kup plevla, ne vede, da mora prej o tem obvestiti gasilno postajo. Še deloma sveži plevel je povzročil velikanski dim, ki se je valil nad sadnim drevjem. Nekdo je, misleč, da gre za večji požar, skočil k telefonu na dolenskem kolodvoru ter alarmiral gasilce, ki so odhiteli na lice mesta z motorno brizgalno. Geslilo pa so bili že na Dolenski cesti informirani od stražnika, za kaj prav za prav gre in so se vrnili.

u— **Tatinski drobiž.** Delavka Marija Medja iz Dvorske vasi je morala v sredo popoldne na svojo žalost ugotoviti, da niso poštenjaki vsi taki ljudje, ki radi posedajo po cerkvah. Medtem, ko je sedela v klopi v šentjakovski cerkvi, se je prislilila k njej neznan mlada ženska ter ji ukradla 75 Din vredno ročno torbico, v kateri se je nahajalo še 120 Din gotovine. Marija Medja je tatvino zapazila šele ko je ženska že davno izginila iz cerkve. — V podstrežje hiše št. 8 na kralja Petra trgu se je nedavno splazil neznan umovnik ter ukradel pleteno košaro z različno vsebino med katero so se nahajale tudi 150 Din vredne drsalke, last dr. Davorina Grosa iz Novega mesta.

u— **Najdba v skrivališču.** Poštni uslužbenec L. C. je predvčerajšnjim popoldne, sprehajajoč se po gozdu za Hradskega vasjo, naletel za ribnikom na čudno iz vej prirečeno skrivališče, v katerem bi bilo prostora za kakke 4 osebe. Razgrnjeni nekaj vej je C. zapazil na tleh dva stara zabojska, ki jih je vzel s seboj ter jih izročil na cesti stražniku. Na stražnici so zabojske odprli ter našli notri razna zdravila in maže, nož in nekaj drugih predmetov. V kako svrhu in komu so služili vsi ti predmeti, bo dokazala uvedena preiskava.

u— **Drobna policijska kronika.** V neko gostilnico za Gradom je prišel predsnočnim France N. z Gorenjskega ves lačen in žejen. Privoščil si je meseno klobaso, ki jo je zalil s četrtinko vina. Ko pa je bil pozvan k plačilu, je ugotovil luknjo v žepu. Ker ni imel denarja, je moral v stražnikovi družbi na policijo. — Na Poljanskem nasipu je stražnik zapazil tavačo brez cilja okrog 40 letno Marijo Z. po domače »Zabavnikovo Mico«. Preje je pridno delala v peščen jami na Ljubljanskem polju, a se je pred par dnevi sprla s »santomo«. Zdaj je posedala po senci kar nekaterim ni bilo všeč. In morala je na policijo radi — vlačugarstva. —

Iz Maribora

a— **Stavka mizarskih pomočnikov se nadaljuje.** Uspeh včerajšnjih pogajanj med mizarskimi pomočniki in delodajalci je ostal negativen. Razgovora se je udeležilo 5 zastopnikov delavcev, dva delegata Delavske zbornice, inspektor dela in zastopniki Zadruga mizarskih mojstrov. Zastopniki delodajalcev so po triurnih razgovorih izjavili, da niso pooblaščen za konkretne odločitve, pač pa so pripravljeni v soboto nadaljevati pogajanja, ko se bodo posvetovali z Zadruhom mojstrov. Pogajanja se bodo torej jutri nadaljevala.

a— **Klub tiskarskih strojnikov v Ljubljani** priredi 14. in 15. t. m. ekskurzijo v Maribor in na Palo. Tej družini se pridruži celokupni zbor »Grafike«, ki bo nastopil na prijateljskem večeru, ki ga priredi mariborski tiskarji v čast gostom v nedeljo ob 8. zvečer v Ljudskem domu. — Prijatelji tiskarjev in lepega petja vabeni.

a— **Alarmirani gasilci.** Včeraj popoldne okrog 3. se je pričelo strašno kadi iz hiše št. 11. v Slovenski ulici, kjer je v prličilu knjižarna Zlate Brišnikove. Alarmirani so bili gasilci, ki so v par minutah prispeli z vsem potrebnim orodjem na lice mesta in se podali z maskami proti plinu v zakajeno poslopje. Precej časa niso mogli ugotoviti od kod prihaja dušilni plin, končno pa so se prepričali, da je bušnila zveplena sapa iz sobe neke služkinje na podstrešju, ki si je menda hotela z zveplom pregnati golažen in je pred nezgodo zapustila poslopje. Škode ni bilo nobene.

a— **Najmlajši letoviščarji zopet doma.** V sredo zvečer se je vrnila v Maribor skupina dečkov, ki jih je poslal Rdeči križ na enomesečno letovišče v Kaštel Lukšič.

a— **Nesreča motociklista.** V sredo zvečer se je v bližini Vuzenice težko ponesrečil 40 letni lesni trgovec Franc Janisch iz Gortine pri Brezmem. Na nekem ovinku je zavozil na kamenje in v cestno ograjo ter padel s kolesa tako nesrečno, da si je zlomil spodnjo čeljust, nosnico, levi podlahek in pregriznil jezik. Rešilni oddelček v Mariboru je bil brzjavno poklican na pomoč in je ponesrečenca pripeljal v mariborsko bolnico.

a— **Prometne nezgode na cesti.** Trgovec Miha M. je vozil s svojim avtomobilom z Aleksandrove ceste na dvorišče v hišo št. 26. Tik pred vhodom se je zaletel v njegov avto kolesar Ignac P. Avto ga je podrl na tla. Ker je zavozil šofer v zid, da prepreči težjo nesrečo, je tudi avto težje poškodovan. Kolesar pa si je pokvaril le obleko. — Na Tržaški cesti je vozil, ne meneč se za cestne policijske predpise, Ivan D. po levi strani in zadel z nasprotno strani prihajajočega kolesarja Franca K. K sreči je poškodovano le Francovo kolo. — V tretje gre rado. Ker ni vozil pravilno po desni strani, je zavozil v sredo na Aleksandrovi cesti hlapec Rudolf K. s svojim kolesom v tovorni avto, prihajajoč iz Kolodvorske ulice. Kolo se mu je močno poškodovalo, hlapec pa je imel neverjetno srečo, da je ostal nepoškodovan.

Iz Celja

e— **Nov list.** Z današnjim dnem izide v Celju nov list, glasilo samostojnih kmetov »Kmeti Glasnik«, ki ga izdaja g. Iv. Urek, kandidat na Združenji slovenski gospodarski listi.

e— **Zasačen žepar.** Martin Plevnik iz Pilštajna v Šmarnem okraju je precej nevaren tiček. Ukradel je Alojziju Kovaretu iz Zagreba znesek 280 Din, Frideriku Sredovniku iz Guberja 100 Din in Martinu Gmusu 30 Din. Ker je bil pri zadnjem zasaden, ga je celjska policija aretirala in oddala v zapore okrajnega sodišča.

e— **Nesreča pri popravljanju hiše.** Na Glavnem trgu popravljajo fasado Josekove hiše. Delavci so pri delu ravno tako nepravilno, da je omahnila dolga lestva in padla na mimoidočo 51 letno Antonojo Rešetar. Dobila je na glavi precej težko poškodbo, radi česar je morala iskati zdravniške pomoči.

e— **Iz policijske kronike.** V mesecu juliju je bilo v Celju 78 slučajev prijavljenih policijski oblasti. Med temi 20 prestopkov novega cestnopolicijskega reda glede avtomobilov. Kaznovanih je bilo 20 oseb, in sicer 13 po 40 Din, 5 po 80 Din in 2 po 120 Din.

e— **Ribiži tatovi.** Pogosto opažajo celjski ribiči in kopalci, da plava po Savinji mrtve in omamljene ribe. Iz tega se da sklepati, da lovijo nepoklicani ribiči v gornjem delu Savinje ribe z razstreljivimi in omamljivimi snovmi. Zatorej se naprošajo vsi ribiči in tudi druge osebe, da pazijo na take kvarljivce, ki radi malenkostnega dobička uničujejo ogromno množino ribljega zaroda. Vsak primer naj naznanijo ribarskemu društvu v Celju, ki bo ta naznanila s hvaležnostjo sprejelo in tudi nagradilo.

Napisi na ploščah

prevlečeni z radio-tinkturo, morejo se čitati tudi ponoči. — En primer.

Tako lovi muhe

AEROXON

z zaponcem

DOKAZANO

NAJBOLJŠI MUHOLOVEC SVETA.

Komad 1 dinar.

Iz Novega mesta

Umetni ogenj na Ferličevem vrtu. Za nedeljsko številno obiskano družabno prirediteljsko društvo v Novega mesta je nabavil njega predsednik g. Filip Ogric umetni ogenj iz Nemčije. V lepi mesečni noči se je izkazal kot izredno učinkovit, ker je navdušil zase več družtev, ki si ga bodo nabavila za svoje društvene prireditve. Govori se tudi o slavnostni iluminaciji Novega mesta za veliko sokolsko slavnost 13. in 14. t. m.

Iz Zagorja

Preprečena žel. nesreča. Železniška proga od Zidanega mosta proti Ljubljani je radi skalnatih hribov vedno v nevarnosti, in se večkrat pripeti, da odloček skale prileti na žel. progo. Ko sta se pretečeni petek okrog 12.30 uri orožnika Jakob Pačon in Peter Kobur vračala službenim potom po žel. progi proti Zagorju, sta opazila med čuvajnicama 84 in 85 na progi ležati veliko skalo, ki se je odtrgala od visokega skalovja nad progo. Ker jima je bilo znano, da ravno v tem času vozi več vlakov, sa skalo k sreči sama pravočasno odstranila ter s tem preprečila nesrečo.

Kolovozcijska svaška broda. Komisijonni ogled svaške broda, last g. Franca Grabnarja, onkraj žel. postaje, se vrši 18. avgusta ob 9. Novi brod je iz praktičnih in gospodarskih ozirov velikega pomena za občane iz Poljske, ki hodijo v Zagorje, ker s tem odpade daljša pot preko svaškega mostu.

Obvestilo. Okrajni katastrski urad bo sprejel dne 16., 17. in 18. avgusta v Litiji naznanila o izvršenih posestnih spremembah.

Iz Kranja

Zopet nezgoda splešnega konja. Pretekla sredo je beležila kar dva slučaja splešenih konj; o pogibelji dveh splešenih konj smo poročali že v večeršnji številki. Druga nezgoda se je pripetila okrog 17. in ni zahtevala k sreči večje materijalne škode in človeških žrtev. Hlapec, uslužben pri mesarju Schifferju Francu iz Kranja, je prevažal z enovprežnim vozom pohištvo vpo-koljenega župnika Schifferja, ki se je preselil iz Kranja na Hruje. Na hujanskem klancu pa se je med vožnjo prevrnila z voza na tla omara s takim ropotom, da se je konj splešil. Konj je zdiral po klancu z vozom vred, s katerega so padali med drugim posamezni deli pohištva. Končno se je posrečilo konja z vozom vred ustaviti in pomiriti. Hlapec pa je spetel, da dirke padel z voza in dobil znatne poškodbe, da je moral iskati zdravniško pomoč.

Prvi bencinski avtomat. Anglo-jugoslovenska petrolejska družba, oziroma trgovec Ignac Andrišič namerava zgraditi pred svojo hišo na vrhu Jelenovega klancu avtomat za podzemsko vskladiščenje bencina. Komisijonni ogled bo jutri ob 8. zjutraj.

Smrtina kosa. Pretekli torek ponoči je preminul v visoki starosti g. Blaž Kocmur. Pokojni je bil svoje čase tudi mestni stražnik, pozneje je vstopil v državno službo in skoro 30 let opravljal službo davčnega izterjevalca. Bodi mu zemlja lahka, žalujoči rodbini naše sožalje!

Obrtno gibanje. Mesar Anton Jezerski je zaprosil mestno občino kranjsko za najemsko prepuštitve mesnice »Na podrtini«. Občinski odbor je na torkovi seji ugodil prošnji.

Županske volitve v okolstih vaseh. V nedeljo so se vršile v nekaterih večjih okolstih vaseh županske volitve, katerim so prisostvovali tudi zastopniki tukajšnjega sreskega poglavarja. V občini Predoslje se je vršila zanimiva sprememba na županskem stolčku. Zanj sta se potegovala Franc Jenko, posestnik na Suhi in dosedanji župan. Dasi sta oba kandidata pristala SLS, so se oficijelni klerikalci potegovali za drugo kandidaturo. Izvoljen pa je bil za župana Franc Jenko, pošten in kulanten mož, ki uživa tudi pri močni opoziciji v občinskem odboru zaupanje in naklonjenost. V Senčurju je bil izvoljen za naprednimi glasovi za župana g. Jakob Šter. Samostojni kmetice. Tudi v občini Sv. Ana nad Tržičem je bil ponovno izvoljen za župana naprednjak g. Ivan Ankele. tamkajšnji gostilničar. V Zelenikih, kjer je bila vložena le ena kompromisna lista z napredno večino, je bil izvoljen za župana g. Josip Globočnik, odločen pristav SDS. V občini Sv. Jošt je bil proti dosedanjemu županu — klerikalcu izvoljen za župana kmet Ivan Papler. V občini Veleosov in Voglie, ki ima napredno večino, se še niso vršile županske volitve, ker so vložili v obeh krajih klerikalci rekurz proti volitvam v občinski zastop.

Prva bencinska noč na Savi. Kakor naznanjajo lepki tukajšnji »Edinosti« po mestu, se obeta Kranjčanom in izletnikom prihodnje nedeljo izredni užitek. Ob priliki poletne veselice na vrtnih prostorih gostilne Knez v Strževem ob Savi bodo mladi prireditelji organizirali prvo bencinsko noč na Savi. Obrežje Save je tam zelo idealno, tik pod strmo Šmarjetno goro.

Ponočni vlak na gorenjski progi. Ker se bliža jesensko-zimska sezona in ker se bo sedaj sestavljala zimski vozni red za naše proge, smo prešli iz širokih plati prebivalstva že nešteto vprašanj o ponovni pokretnosti akcije pri ljubljanski železniški di-

rekciji, ki naj bi uvedla letošnjo zimo tudi ponočni osebni vlak iz Ljubljane. Vlak naj bi odhajal iz Ljubljane po 23. uri in naj bi vozil vsaj do Kranja. Za to prepotrebno lokalno zvezo se zanima prebivalstvo vseh občin ob omenjeni progi, zlasti iz občin St. Vid, Medvode, Preska, Škofja Loka in

Kranj. Zelo umestna bi bila skupna akcija zainteresiranih občin, ki naj bi zastopale želje svojega prebivalstva pri ljubljanski direkciji državnih železnic. Mimogrede bi o omenjeni, da je bila pred vojno uvedena na tej progi ponočna osebna železniška zveza.

Sport

Pokalne tekme za poškodbeni fond LNP-a 14. in 15. t. m.

LNP za svoje igralce.

V korist poudarjenega fonda za pomoč igralcem, ki se pri tekmah ali treningih poškodujejo, je razpisal LNP že spomladski pokalne tekme za posebno prehodno darilo. Vred raznih težko, predvsem vsled pomankanja terminov teh tekem ni bilo mogoče izvesti v pomladni sezoni, temveč odprti LNP z njimi v nedeljo in na praznik jesensko nogometno sezono v Ljubljani. Tekme se vrše po propozicijah za tekme za prehodni pokal LNP. Udeležujejo se jih letos klubi Ilirija, Primorje, Slovan, Hermes in Krakovo. V prvem kolu se srečajo v nedeljo ob 16. Jadran in Krakovo, ob 17.30 Primorje in Hermes ter v ponedeljek ob 17.30 Ilirija in Slovan. Vse tri tekme se vrše na igrišču ASK Primorja. Semifinale in finale se odigra začetkom septembra.

Klubi bodo za to splošno koristno, humani akcijo podvzeli vse, da bo finančni in moralni uspeh razpisane tekmovalne tem večji. LNP apelira tudi na sportno publico, da izpolni pri teh prireditvah svojo sportno dolžnost in pokaže, da je pripravljena podpreti vsako akcijo, ki služi splošnim koristim.

Dirka in ocenjevalna vožnja avtomobilov in motociklov na Ljubelj

Avtomobilska dirka na Ljubelj dobiva vedno bolj značaj mednarodne tekme. Prijava, ki se vedno bolj in bolj množi, kaže, da se bo vnel hud boj med našimi in inozemskimi vozači. Nad vse zanimiva bo vsled tega hitrostna dirka avtomobilov, za katero so se dosedaj prijavili: dr. ing. Karl Imhof na Austro-Daimlerju, Filip grof Berckheim (grad Weinheim, Nemčija) na Mercedes-Benz (dancer najslajnejša znamka v Nemčiji); komercialni svetnik Linsinger (Graz) na Steyr-Supersport; Herman Prinz z Leiningen, Amorbach (Nemčija) na Bugatti-Supersport. Med našimi vozači bomo videli večkratnega zmagovalca: K. Cernia iz Braslova na A. D. 3 l. Sport, najboljšega beogradskega vozača Radovana Savatica na Alfa Romeo, znanega sportnika iz Zagreba Eda Funka na A. D. M. Sport in zmagovalca na zadnji zagrebaški internacionalni dirki g. Willja Streherja (Ljubljana) na Ansaldo Sport itd.

Za izletnike, ki želijo videti nedeljsko dirko, ki se začne ob 10. uri dopoldne, je L. in II. gorenjski vlak zelo praktična zveza. Polovična vožnja je zagotovljena. Avtomobilistom, ki si hočejo ogledati to zanimivo tekmo priporočamo, da si pravočasno preskrbijo nakaznice za parkprostore pri tajnistvu Avtomobilskega kluba Sekcije Ljubljana. Tekma se bo vršila približno do 2. dopoldne; zvečer ob 20. prirediteljski klub Kraljevine SHS. Sekcija Ljubljana v svojih prostorih na Kongresnem trgu 1. razdelitev daril zvezano z družabnim večerom, pri katerem svira znana Jazzbandgodba Nagode. Vsi člani Avtomobilskega kluba in Motoklubov, kakor tudi prijatelji tega sporta, so vabljeni, da prisostvojujejo tej prireditvi.

Lahkotletsko prvenstvo Slovenije. V nedeljo in ponedeljek se vrši na prostoru Ilirije, s pričetkom ob 16. lahkov atletično moško prvenstvo Slovenije za poedince. Nastopijo naši najboljši atleti, prvaki in rekorderji. Tokrat se ne bje boj za točke, ampak bo posameznikov za dosego visokega cilja — naslova prvaka Slovenije za l. 1927. Prijavila sta se k tekmovalju samo Ilirija in Primorje, dočim zunanji klubi niso poslali nikakih prijav. Imena dr. Perpar, Stepišnik, Slapničar, Gabersček, Gregorka, Zupan, Orehek, Slamič in drugi nam jamčijo za prvorazreden sportni

Krst

(Na laškem ozemlju leži vrh Mont Blanca je bil prekrščen na ime Benito Mussolini.)

Mussolini: »Tako bel je! Kako bi mu neki oblekel črno srajco?«

(Merle Blanc)

užitek. Pričakovati je na vsak način zboljšanja nekaterih rekordov. Vstopnina je minimalna in pričakujemo vsled tega številnega odziva občinstva.

Spor med Jugoslavijo in Madžarsko? Kakor poroča dunajski »Sporttagblatt«, je sportski mir med Jugoslavijo in Madžarsko zopet ogrožen. Budimpeštansko jugoslovensko poslanstvo je odredilo moštvo Ujpest T. C., ki naj bi v soboto in nedeljo igralo v Subotici, viza, Budimpeštanski večerniki naglašajo, da bodo pod takimi okolišninami madžarski sportski forumi le neradi dovoljevali gostovanja madžarskih moštvev v Jugoslaviji. — Upamo, da je spor nastal le vsled kakega nesporazuma, ki bo v kratkem pojasnjen. V interesu povzdige našega sporta je brez dvoma, da dobimo čim več dobrih, v prvi vrsti seveda mednarodnih tekmecev. Naš nogometni savez bo gotovo storil vse, da pravočasno prepreči nadaljnje zapletitve.

Stepanowski, a ne Cejnar bo sodil srednjeevropsko pokalno tekmo Rapid : Hajduk.

HKB Sokol iz Zagreba slavi v nedeljo 14. t. m. štiridesetletnico obstoja. Ob tej priliki se vrše raznovrstne kolesarske prireditve, za katere je dosedaj prijavljenih okoli 150 dirkačev.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora se vrši danes ob 20.30 v posebni sobi kavarne »Evropa«. Prosti se polnoštevni fonde se vrši v sledečem redu: v nedeljo, 14. t. m. ob 16. uri Jadran : Krakovo, ob 17.30 Primorje : Hermes in na praznik 15. t. m. ob 17.30 Ilirija : Slovan. Vse tekme se vrše na igrišču ASK Primorja. — Tajnik I.

Juniorske tekme za pokal SK Ilirije. (Službeno iz M. O.) Po sporazumu med sodelujočimi ljubljanskimi klubi se vrši tekočje tekmovalje med ljubljanskimi klubi po sistemu na točke (vsak klub z vsakim po eno tekmo), zmagovalci izmed ljubljanskih klubov pa igra z SSK Mariborom po pokalnem sistemu. Razpored nadaljnjih tekem je določen sledeče: Ilirija : Jadran v soboto, 13. t. m. ob 17.45 (službojuči odbor: g. Mahkovec); Krakovo : Mars v nedeljo, 14. t. m. ob 8.30; (službojuči odbor: g. Gašperšič); Ilirija : Krakovo na praznik, 15. t. m. ob 8.30 (službojuči odbor: g. Logar); Jadran : Mars v nedeljo 21. t. m. (službojuči odbor: g. Boštjančič). Vsak klub mora postaviti k svoji tekmi po 2. delitelja in stranskega sodnika. — MO.

SK Jadran. Danes ob 19.30 sestanek vseh moštvev v garderobi. Brezpozorno pa morajo priti Bončina, Pokorn, Rape, Somer. V soboto ob 18. juniorska pokalna tekma z Ilirijo. V nedeljo tekma za poškodbeni fond s Krakovom. — Tajnik.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v petek, trening s Slovanom na našem igrišču ob 18.30 uri. Sledeči igralci naj bodo ob 18. v garderobi: Erman I, II, III, Pišek, Birs, Sočan, Čamernik, Dramičanin, Uršič, Pečnik, Čebolin. — Načelnik.

SK Sloven (nogom. sekcija). Danes točno ob 17.30 na igrišču Primorja: Škofic, Globelink, Flack, Marchiotti I in II, Burger, Bögel, Škafar, Volkar, Hiršan, Rakus, Koschel, Strehovec, Bucic, Vrtačnik, Novljan in Osterman. Morebitno odsotnost ali zadržek je javiti meni. Tekma ob vsakem vremenu. — Načelnik.

Popravek. Nedavno smo po netočnih informacijah objavili rezultat nogometne tekme med SK Vrhniko in SK Logatec z 9 : 0. Tekma se je vršila med SK Orlom in SK Vrhniko in končala z istim rezultatom za isti klub. SK Logatec pa je istočasno igral v Logatcu s SK Diskom iz Domžal ter zmagal s 3 : 2. Pri tej priliki prosimo naše klube iz province, naj pošiljajo točne informacije, da ne bo treba pozneje popravljati.

PRIZANAŠAJTE PLANINSKI FLORI!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 11. avgusta 1927.

Višina nadmorske višine m.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Sm. vet. tr. brzina v metrih	Obl. 0-10	Padavine
Opazovanje							Vrsta
Ljubljana (dvorec)	7. 14. 21.	763.4 760.4 759.8	17.8 28.4 23.2	84 54 78	N 1 E 1 SW 4	0 8 5	
Maribor		762.9	21.0	78			
Zagreb		762.4	22.0	65	E 8	0	
Beograd	8.	762.6	22.0	74	NW 2	0	
Sarajevo		763.4	20.0	64	mirno	0	
Skoplje		762.3	26.0	1	mirno	0	
Dubrovnik		760.9	24.0	38	E 4	0	
Split	7	760.7	24.0	42	SSW 1	0	
Praha		761.5	17.0	—	SW 4	0	

Solnce vzhaja ob 4.56, zahaja ob 19.44, luna vzhaja ob 18.45, zahaja ob 2.09.

Najvišje temperatura danes v Ljubljani 28.6 C, najnižja 15.2 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Leno in toplo vreme bo ostalo dalje. Morda lokalne nevihte.

Tržaška vremenska napoved za petek: Nožalni vetrovi. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 28 do 32 stopinj. Morje mirno.

Gospodarstvo

Izredna glavna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo

V nedeljo dne 7. avgusta t. l. se je vršila v Zalcu izredna skupščina Hmeljarskega društva za Slovenijo. Velika dvorana Roblekov gostilne je bila natrpana polna hmeljarjev cele Slovenije — le pet poverjenikov (Vrnsko, Mozirje, Šostanj, Kokarje in Libelče) ni bilo zastopanih. Po običajni otvoritvi glavne skupščine je predsednik g. Roblek posebno pozdravil kmetijskega svetnika inž. Zidanska, direktorja vinarske in sadjarske srednje šole Zmavea, odposlanca ministrstva za kmetijstvo in vode inž. Terzana ter oblastna poslanka Levstika in Lorberja.

Kdaj bomo pričeli obirati hmelj in kolika bo mezda za obirale? Prvo vprašanje je prav enostavno, ker se hmelj pač obira, kadar je zrel. Vendar je potrebno, da se interesentom javlja oficijelen začetek občega obiranja. Po kratkem razpravljanju se je došlo, da se bo spodbiranje pričelo že tekoči teden, obiranje vobče pa 16. t. m.

Glede mezde za obirale se je glavna skupščina zedinila, da se bo plačevalo za 1 škap (28 litrov) svežega hmelja pri trikratni hrani in primernem stanovanju 2 dinarja. Mezla pri obiranju brez hrane se ni določila in je to vprašanje prepuščeno posameznim hmeljarjem.

O stanju hmeljskih nasadov doma in drugje je poročal društveni poslovodja. V sled ugodnega vremena se vobče izboljšuje stanje hmeljske rastiave za prekupe, kakor tudi za krčenje cen. Med tem ko letos aeronspora manj ogroža naše nasade in je upati, da bo otelet precejšnji del poznega hmelja, posebno tisti, ki je bil oravilno in pravočasno skropljen, se pojavlja v nekaterih nasadih zaradi hude vročine rdeči pajek in povzroča bakreni palež. Po tej bolezn napadeni nasadi go rijo in treba je pričeti s predčasnim obiranjem, da se vsaj nekaj reši.

Zavarovanje hmelja zoper požar. O tem vprašanju je poročal g. predsednik ter navzočim hmeljarjem nujno priporočal, naj nikar ne opuste zavarovati svoj pridelek zoper požar. G. poverjeniki bodo v kratkem dobili tozadevna pojasnila in tudi vprašalne in zelašne nole v svrhu zavarovanja. Navzoči so ta ukren toplo pozdravljali.

Glavna skupščina je potrdila sklep društvenega vodstva, da se naj od 4. do 11. septembra t. l. priredi v Zalcu razstava hmelja, ki se prideluje v Sloveniji. Poslovodja je zbranim hmeljarjem razložil pomen hmeljske razstave za prekupe, kakor tudi za hmeljarje same. Pričital se je našt razstave ter tudi odobril G. poverjeniki, ki bo dobili v kratkem načrte razstave, naj poskrbe potem osebne agitacije, da se bo nameravana razstava vršila prav sijajno. Načrte razstave bodo objavljali tudi naši časopisi.

O hmeljski kupčiji je poročal g. Franc Piki ml. Uvodoma je opozarjal navzoče hmeljarje na lepo obiranje, pravilno prebiranje in sušenje hmelja ter na poštenost pri prodaji. G. Piki je nadalje v umilni obliki razložil posamezne vrste hmeljske kupčije (komisijonalno, neposredno, spekulativno in eksportno). Njegovo poročilo so navzoči sprejeli z živahnim odobravanjem.

Soglasno je bila sprejeta po g. Robleku predložena resolucija, ki se glasi: »Ker se le neznan del naše hmeljske produkcije pokupi naravnost od pivovarstev, je življenjskega pomena za naše hmeljarstvo, da je solidna trgovina s hmeljem povsem prosta. Zlasti tudi da se ne inozemskim trgovcem, ki kupujejo pretežno večino našega hmelja, ne dela nikakršnih ovir, nasprotno, da se jih vsestransko podpira tako s strani naših oblasti, kakor tudi s strani naših strokovnih organizacij.

(Konec jutri.)

— Vprašanje ustanovitve industrije umetne svile v Jugoslaviji. Včeraj smo na kratko poročali o pogajanjih, ki se vodijo v Berlinu zaradi ustanovitve industrije umetne svile v naši državi. O tem vprašanju prinaša berlinska »Vossische Ztg.« naslednjo vest: »Za razširjenje trgovinskih odnosov z Jugoslavijo je važno, da se podpre industrializacija te države, ki se nahaja v početku razvoja. V letu 1926. je znašal uvoz strojev v Jugoslavijo 22.926 ton v vrednosti 884.7 milijona Din, kar predstavlja 5% celokupnega uvoza. Uvoz električnih strojev in aparatov pa je dosegel le 127.9 milijona Din. Udeleževanju nemške industrije se tu nudi široko polje. Tudi nemška industrija umetne svile bi mogla pod gotovimi pogoji napraviti dobre kupčije, posebno tedaj, če ji bo s sodelovanjem jugoslovanskega kapitala uspelo pričeti s proizvajanjem umetne svile v Jugoslaviji sami. Izgledi, ki se tu nudijo, so izvanredno ugodni, kajti Jugoslavija producira sicer precejšnje množine celuloze, nima pa niti ene tvornice za umetno svilo (celuloza je najvažnejša sirovina za produkcijo umetne svile. Op. ur.) Tvornice, ki bi bile ustanovljene z nemškim kapitalom in katerih strojne naprave bi bilo mogoče dobaviti iz Nemčije, ne bi našle samo v Jugoslaviji dobrega tržišča, temveč bi moge svoje proizvode izvažati tudi v druge balkanske države. Koliko smo poučeni, se vršijo že tozadevna pogajanja med nekimi nemškimi konzorcijem in jugoslovensko vlado.

— Ljubljanska borza bo v soboto poslovala. Ker odpade v ponedeljek zaradi praznika redni borzni sešatek, se bo isti vršil v soboto 13. t. m.

— Proučevanje načrta o komercializaciji državnih železnic. V sredo so se v Sarajevu vršila konferenca načelnikov oddelka sarajevske direkcije državnih železnic, na kateri se je razpravljalo o vprašanju komercializacije državnih železnic in o tozadevnem projektu generalne direkcije državnih železnic. Posebno se je razpravljalo o težkočah in ovirah, ki jih v poteku poslovanja povzroča zakon o državnem računovodstvu. Po referatni posameznih načelnikov je bil izdelan obširen predlog, ki bo v kratkem predložen generalni direkciji v Beogradu.

— Ukinjenje davka na deklaracije vina za izvoz v Avstrijo in ukinjenje carine na superfosfat. Kakor poročajo iz Beograda, je finančni minister ukinil davek na deklaracije vina, ki se izvažajo v Avstrijo. Pravtako je na predlog ministra za kmetijstvo in vode ukinil carino na superfosfat.

— Vplačilo drugega obroka na delnice Obrtne banke SHS. Vplačilo drugega obroka na delnice Obrtne banke kraljevine SHS morajo izvršiti delničarji zadnji čas do 15. avgusta t. l. Podaljšanje roka je po odredbi centrale v Beogradu nemogoče. Delničarji, ki bi drugega obroka ne plačali v zgorajmenjenem roku, prenehajo biti delničarji in se njihove

delnice v smislu § 12. bančnih pravil uničijo. Pozivljajo se torej delničarji, da vplačilo drugega obroka v redu izvrše in nakažejo po poštni položnici, ki so jo prejeli od Zveze obrtnih združenj, za vsako delnico po 10 Din. — Znižanje carine na tračnice in ceteri ter vretena iz kartona za predilnice in tkalnice. Z razpisom od dne 2. t. m. se znižata minimalna carina na tračnice (tar. št. 540, točka 1 b) od 10 na 1 Din in minimalna carina na ceteri in vretena iz kartona in papirne mase za predilnice in tkalnice (tar. št. 470, točka 1 a) od 50 na 2 Din. Ta odločba velja za dobo, dokler se ti predmeti ne bodo izdelovali v naši državi.

— Povisjanje carine na govejo živino v Avstriji. Po pismenem dogovoru med avstrijsko vlado na eni strani ter jugoslovensko in švicarsko vlado na drugi strani bo v kratkem stopila v veljavo v drugi avstrijski carinski noveli predvidena carina na plemenito živino in živino za delo in sicer v višini 15 zlatih kron na 100 kg.

— V trgovinski register so se vpisale nastopne tvrdke: »Berkoč, Bernik & Učak, modna trgovina za dame in gospode v Ljubljani; »Svečer, družba z o. z. v Ljubljani, obratni predmet: razpečevanje konsumnih sveč znamk »Gloria«, »Zorac in »Adria«; obratni predmet: izdelovanje in razpečevanje preparata zoper koldovec »Juvenita«, po izumu H. Jurescha; iz izdelovanje in razpečevanje nadaljnjih njegovih izumov in izdelkov. Izbrisale so se nastopne tvrdke: Kokol & Co., Celje, ter Zveza slovenskih trgovcev Cvenkel, Elsbacher in Ravnikar pri podružnici Ljubljanske kreditne banke v Celju.

Borze

11. avgusta.

Na naših deviznih tržiščih se je v zadnjem času pojavilo več privatnega blaga. Posebno v devizi na Newyork se opaža večja privatna ponudba. Na ljubljanski devizni borzi je Narodna banka krila danes le majhen del povpraševanja v devizah Curih in Praga. Devizi na Dunaj in Berlin sta za malenkost postupili.

Na zagrebškem efektornem tržišču je bila tudi danes Vojna škoda zelo žrsta. Napram večeršnjim tečajem se je ponovno dvignila za dva dinarja. Prompna se je trgovala po 350 — 351.75, kasa pa po 351 — 352. V bančnih papirjih je bila tendenca dalje mlačna; tudi industrijski papirji so bili popolnoma zanemarjeni.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.505 — 13.585 (13.52), Dunaj 7.9875 — 8.0175 (8.0025), Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), London 275.8 — 276.6 (276.2), Newyork 56.38 — 56.88 (56.78), Praga 168.2 — 169 (168.6), Trst 308.3 — 310.3 (309.25 — 309.375).

Zagreb. Amsterdam 22.79 — 22.85, Dunaj 7.9906 — 8.0206, Italija 306.5 — 310.5, London 275.8 — 276.6, Newyork 56.7 — 56.9, Curih 1093.5 — 1096.5.

Beograd. Pariz 219.95 — 223.95, Dunaj 7.985 — 8.015, Newyork 56.68 — 56.88, Italija 308.25 — 310.25, Budimpešta 9.93 — 9.96, Berlin 13.515 — 13.545, Bruselj 7.91 — 7.94, Bukarešta 35 — 35.5, Atene 75.25 — 75.75.

Dunaj: Beograd 12.4750 — 12.5150, Berlin 168.57 — 169.07, Budimpešta 123.72 — 124.02, Bukarešta 4.30 — 4.41, London 34.4525 — 34.5525, Milan 38.605 — 38.705, Newyork 708.65 — 711.15, Pariz 27.77 — 27.87, Praga 20.9975 — 21.0775, Curih 136.57 — 137.07.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.33, Newyork 518.375, London 25.21685, Pariz 20.335, Milan 28.24, Praga 15.39, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.22, Dunaj 73.05.

Berlin Beograd na ostalih borzah: v Berlinu 7.398, v Pragi 59.15.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 142 — 0, Merkantila 0 — 90, Pradedion 550 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Veve 135 — 0, Stavbna 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: investicijsko 84.5 — 85, agrarna 50 — 50.5, Vojna škoda 351.25 — 352, kasa 350.5 — 352, za september 353.5 — 0, bančne vrednote: Eskomptna 90 — 91.5, Poljo 15.5 — 16.5, Kredita Zagreb 91 — 92, Hipo 55 — 56, Jugo 90 — 91, Ljubljanska kreditna 142 — 146, Obrtna 39.5 — 39.75, Pradedion 850 — 855, Medjunarodna 63.5 — 67.5, Zemljiska Sarajevo 125 — 130, industrijske vrednote: Našice Union 1750 — 0, Drava 515 — 580, Dubrovačka 370 — 390, Sečerana Osijek 485 — 495, Isis 46 — 47, Osiječka ljevaonica 165 — 0, Gutmann 240 — 250, Slavonija 13.5 — 16, Trbovlje 450 — 465, Veve 135 — 142.5, Danica 155 — 165.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (11. t

Iz življenja in sveta

Nov korupcijski škandal v Berlinu

Kupčije s filmi, ki naj bi bili nemška last, pa so jih prodajali Američanom. — Podpore iz tajnega fonda; podpisni vodilnih nemških osebnosti. — Velika blaža, nove senzacije na vidiku.

Skoro ne mine dan, da ne bi počil glas o kakšni novi korupcijski aferi. Se ni do dobrega utihnilo ogorčenje zavoljo nerednosti v pruski državni loteriji, kjer sta dva uradnika žrebala lastne srečke, že gredo od ust do ust vesti o novi aferi, v katero so zapletene odlične nemške osebnosti.

Znano je, da je nemški film lansko leto zabredel v velike finančne neprilike. Filmska družba «Ufa» v Berlinu je propadla in je morala likvidirati. Takoj se je pojavil ameriški kapital, ki je bil pripravljen izvesti sanacijo podjetja seveda za ceno, ki Nemcem ni bila všeč. Vmes je posegla nemška država s svojimi fondy, in je skušala rešiti situacijo z denarjem iz državne blagajne.

Ustanovila se je filmska delniška družba «Phoebus». Družba je imela štiri milijone mark osnovne glavnice ter je napravila približno še enkrat toliko dolgova. Kam je izginil ves ta denar, ni bilo mogoče dolgo dognati. Danes se jasno govori in piše, da je družba prejela iz tajnega fonda nemškega mornariškega ministrstva najmanj 6 in pol do 8 milijonov mark podpore. Predzadnji kredit, ki se je družbi izplačal, je znašal 3 milijone mark in transakcijo je izvršila nemška žiro-centrala. Vsota se je izplačala samo na podpise posebnih garantov, med katerimi se nahajajo državni tajnik Luther, finančni minister Reinhold, minister za narodno brambo Gessler in admiral Zenker. Brez podpisov teh oseb se je vodja žiro-centrala upiral izplačati zahtevano vsoto. Šele po dolgem oklevanju se je plačilo izvršilo. Zadnji kredit, ki je znašal poldrugi milijon mark, pa je oskrbel berlinski Bankverein, katerega je pooblastil v izplačilo dr. Saalfeld, ki je bil obenem član nadzorstvenega sveta akcijske družbe «Phoebus». Izkazalo se je, da je tudi dr. Saalfeld prejemal visoke provizije od «Phoebusa».

Stvar še od daleč ni končana. Družba «Phoebus» je imela kontrahenta v osebi kapitana Lochmanna, ki je fungiral pri denarnih transakcijah kot najmerodajnejša osebnost. Ta mož je tako delal za domovino, da je tekel denar samo v njegove žepce. Prejemal je 10 odst. vseh čistih dohodkov. To je dobival od družbe. Živel je zelo razpisno in potratno, in je imel intimne zveze z neko «ekscelenco» Elzo Ekimovo, ki je bila po pokolenju sicer Nemka, doma pa iz Rusije. Tej ženski, ki se je izdajala po eni strani za predstaviteljico družbe, po drugi pa je bila registrirana kot zasebna tajnica «Phoebusa» je izplačevala

družba na mesec tisoč mark plače. Poleg tega ji je kupil kapitan Lochmann na Lützovem nabrežju hišo, za katero je plačal 900.000 mark. Uredil je svoji priležnici stanovanje z 12 sobami, od katerih je imela družba «Navis», ki je bila tudi v zvezah z «Phoebusom» samo 3 prostore za urade. Razmerje med to skrivnostno damo in med nemškim ministrstvom za mornarico še ni docela pojasnjeno. Listi namigujejo, da tiči baš v tem grmu dolgo iskani in težko pričakovani zajec.

Zadeva družbe «Phoebus» se torej obeta razviti v enega največjih škandalov, kar so jih imeli zadnje čase na Nemskem. Kapitan Lochmann je prodajal državne koristi in izročal podjetje, za katerega bi moral skrbeti, da ostane v nemških rokah, tujemu kapitalu. Pri tem se je okoriščal na eni strani s podporami berlinskega tajnega fonda, po drugi strani pa z denarjem iz inozemskih virov. Pospeševal je baš nasprotno tendenco kakor nemška vlada, ki je hotela s svojimi podporami zavod rešiti. O dogodku pišejo vsi berlinski listi. Obetajo se še nadaljna senzacionalna razkritja.

Američani in afera s Saccom in Vanzettijem

V Ameriki ni socializmov!

Nam Evropejcem se zdi čudno, da Američani tako trdovratno vztrajajo na izvršitvi obsodbe nad socializmom Saccom in anarhistom Vanzettijem. Čudimo se, ker je najbrž le malokateremu od nas znano, da sta bila iz vseh 48 ameriških zveznih držav od njihovega obstoja pa do danes izvoljena v parlament le dva socialistična poslanka: tvorničar Meyer London in novinar Viktor L. Berger. A tudi ta dva socialistična poslanka, ki niti nista hkrati sedela v zbornici — se nista dolgo držala, zakaj danes ni v ameriški zbornici nobenega socialista več. Socialistična stranka in njen tisk sta brez vsake moči in njun vpliv je praktično enak ničli. Nošenje rdečih kokard in izvešanje rdečih zastav kakor tudi snovanje komunistične stranke je v Ameriki zabranjeno.

Amerika je dežela, kjer imajo delavci do 100 dolarjev tedenske plače in si z lahkoto utirajo mesečnih 40 dolarjev za nabavo avtomobila, ki ga dobe v vsaki tvornici na obroke. Skoro vsak delavec ima svojo lastno kopalnico in radio-aparat. V prihrankih, naloženih v

bankah in hranilnicah, je 85 odst. takih, ki izvirajo od ljudi, ki imajo izpod 75 dolarjev tedenskih dohodkov. Organizacija delavstva je dokaj šibka: organizirani niso niti kovinarji v Pittsburgu, niti nameščenci cestnih, podzemskih in nadzemnih železnic. Obtoženec, ki prizna, da je socialist ali celo anarhist, je izgubljen. Za večino ameriških potrošnikov je tako priznanje malone isto- vetno z dokazom o krivdi.

Nemški letalec Risticz, ki je s pilotom Edgardom potolkel Chamberlinov rekord v vztrajnostnem poletu in namerava sedaj leteti čez Atlantik.

Izdana tajnost

Tvornice barv v Höchstu ob Meni so te dni odkrile zaroto, katero bi bile drago plačale, če bi se stvar izvršila kakor je bilo nameravano. Trije delavci tvornice so izvolili recept za izdelavo piramidona in navodila za strojenje s kromom. Napravili so tudi načrte za vse tehnične pripomočke, stroje in drugo. Vse skupaj so hoteli prodati v inozemstvo in so že stopili v stike z inozemskimi agenti konkurenčnih podjetij.

Direkcija tvornice je bila po neki zapni osebi obveščena o tem zahrbtnem atentatu in je najela nekega kemika, ki se je izdajal za Angleža, da bi od delavcev laglje izvil recept. Sestal se je s trojico v neki frankfurtski beznici. Tam so mu delavci izročili natančna navodila ter so zahtevali za izdano tajnost 900.000 mark nagrade. Poleg tega so zahtevali brezplačen transport v letalu na Angleško, takojšnjo naturalizacijo in nameščenje v kemični tvornici s primerno delničarsko dividendno.

Kemik si je njihove navedbe zabeležil, jim vse obljubil, nato pa obvestil policijo, ki je trojico najprej zaprla, potem pa izpustila. Tvorniška direkcija pa žene stvar dalje in do delavcev skušala spraviti v kriminalni, češ da jo hočejo delavci potom receptov uničiti.

Diktator Pangalos pride pred sodišče

V Atenah se pripravljajo na proces proti bivšemu grškemu diktatorju Pangalos. Obravnava obeta postati prvovrstna senzacija. Na proces se pripravljajo vlada, pa tudi prijatelji bivšega diktatorja, kajti Pangalos ima še vedno mnogo privrženecv, čeprav njegovi pristaji niso smeli kandidirati pri zadnjih volitvah. Saj je znano, da je tajna Pangalosova kamarila tako vznemirila grško vlado, da je morala le-ta imeti pri zadnjih volitvah več polkov v pripravljenosti, če bi prišlo do nemirov in do simpatizerskih manifestacij za odstavljeno diktatorja.

Obtožnica proti generalu Pangalos formalno še ni vložena. Kolikor pa se dosedaj ve, obsega težke obtožbe. V službenih krogih trdijo, da se bo vršil proces šele po 20. avgustu, ko bo predvidoma zaključeno izredno zasedanje grškega parlamenta. To parlamentarno zasedanje se bo bavilo tudi z zakonskim predlogom, ki se nanaša na odgovornost ministrov. Na ta način bo o Pan-

SAMO ŠE DANES!

SAMO ŠE DANES!

Huguette Duflos Jaque Catelaine

Monumentalno delo. Kolosalna režija. Prekrasna napeta vsebina. Novo izdelana kopija. Oba dela naenkrat. Predstave točno ob 4., četrt na 8. in četrt na 10.

Po slavnem romanu PIERRE BEN-NOIT-A izdelano filmsko monumentalno delo

Königsmark

ELITNI KINO MATICA. Prvovrstna moderno urejena ventilacija. Tel. 2124.

galosu odločala poslaniška skupščina, ne pa senat, kakor določa poseben člen grške ustave. Pangalos bo moral odgovarjati za vse politične delikte, katere je izvršil med 25. julijem 1925. in med 4. decembrom 1926., ko ga je odstavil Kondilis.

Proces bo tem interesantnejši, ker se bo vodil v nesigurni atmosferi. Vlada se namreč ne čuti posebno trdno. Vojska in mornarica nista brezpogojno na njeni strani in rojalistični list «Proia» piše, da se nahaja zlasti v oficirskem zboru še vedno mnogo takih elementov, ki žele, da se obnovi diktatura.

Pangalos bo sigurno obsojen in verjetno je, da mu bodo v vrsto deliktov šteli tudi ugodnosti, katere je za časa njegovega vladanja dobila naša država.

srečna. Veselje z «idealno» frizuro pa ji kviri slutnja, da bo morala svojo sleparijo zagovarjati pred sodiščem, ki je čisto bolj neizprosno nego še tako strog oče.

Skrivnost madridskega samostana

Španski listi poročajo o zagonetnem zločinu, ki se je zgodil v nekem madridskem ženskem samostanu. Natančnejših podatkov listi ne morejo prinesiti, ker je cenzura zelo stroga in posebno rada ščiti katoliške zavode in naprave. Izvedelo se je samo sledeče:

V samostan je prišel oče ene izmed gojenk in je v razburjenosti ustrelil pet nun, dve pa težko ranil. Njegova hčerka je videla namreč neke intimne in katoliškega samostana nedostojne prizore. Nune so jo opozorile, da mora molčati. Dekle pa je škandal izdalo, zato so jo zaprle v neko samotno celico in jo baje celo bičale. Ko je prišel dekletov oče vprašat po hčerki, so se nune na videz začudile, češ saj je dekle zapustilo samostan in odšlo k staršem. Iz tega je nastal prepri, nakar je oče vdrl z revolverjem v roki v notranjost samostana in po srečnem naključju odkril zaprto in izstradano hčerko. Popadel ga je tak srd, da je začel besno streljati iz revolverja. Cerkveni krogi se trudijo, da bi krvav dogodek za samostanskim zidovjem prikrili, kar pa jim kljub strogi cenzuri ni uspelo.

× Japonska uvede latinico? Tanakadote, profesor filologije na tokijski univerzi in član komiteja «Lige za intelektualno kooperacijo» je začel s širokopotezno propagando za uvedbo latinice na Japonskem. Ta reforma bi bila za Nipon velikega pomena ne samo v intelektualnem, nego predvsem v trgovskem pogledu. Latinica je torej na zmagovalnem pohodu: pred meseci jo je uvedel Kemal v Turčiji, zdaj se gibljejo na Japonskem...

× Strela udarila v vojaško kolono. V okolici Sanoka na Poljskem je imel pešpolk št. 16 nočne vaje. Ko so se vojniki vračali domov, jih je zajela močna nevihta, in ker so imeli na puškah nasajene bajonete, je treskalo vanje kakor v strelode. 50 mož je obležalo omamljenih na tleh, 20 pa jih je bilo tako težko ranjenih, da so jih morali oddati v zdravniško oskrbo.

× Cerkveni pevci v kopalni obleki. Veliko začudenje so vzbudili te dni v Chicagu cerkveni pevci in pevke. Dirigent cerkvene zbora velike metodistične katedrale je namreč sklenil, da bo imel poskusne pevske vaje s svojim zborom na obali Michiganškega jezera. Ker je bila vročina nezmožna, so se pevke in pevci oblekli v kopalne kostume. Seveda so se cerkveni dostojanstveniki zgražali, naposled pa so se tudi oni s tem sprizgnili. No, če pomislimo, da je milanski škof dovolil, da se uredi na krovu katedrale restavracija, ni stvar s kopalni mi kostumi v Ameriki nič kaj posebno senzacionalna. Kupčija je kupčija!

× Zanimiva vojna statistika. Avstro-Ogrska monarhija je imela pod orožjem 8,3 milijone ljudi. Na bojišču je padlo 905.000 vojakov, 1.800.000 jih je bilo ranjenih, 837.000 pogrešanih, poldrugi milijon pa vjetih. K temu številu je treba pristeti še izgube na madžarskem ozemlju. Madžari so imeli 381.000 mrtvih, 743.000 ranjenih, 399 pogrešanih in 614.000 vjetih.

× Samomor z dinamitom. V premogovniku v Dyöru si je delavec Bela Kellner na strahovit način končal življenje. Napolnil si je usta z dinamitom in prižgal vžgalno vrvico. Učinek eksplozije je bil strašen. Dinamit je samomorilca raztrgal na drobne kose, tako da je bilo po eksploziji komaj mogoče identificirati samomorilčovo glavo.

V pasjih dneh.

Dva londonska malčka sta pogodila preprosto, a uspešno sredstvo za pobijanje vročine: po vsaki solni kopeli se oblivata z vodo.

Oj te ženske!

Zgodilo se je v Saint-Germain-de-Bois: Lepo dekle, ki si je neizmerno želelo, da bi se iznebila dolgih kjit in si ostriglo lase a la garconne, ima hudega očeta. Mož je srbovit nasprotnik mode in zlasti še ženskih kratkih las. Kaj storiti? Dolgo je dekle premišljalo in tul-talo, slednjič pa se je le domislilo.

Nekega dne se vrne domov vsa prestrašena in razcapana. Lhte razlaga, da jo je napadel med potjo v gozdu neznan mladenič, jo zvezal in ji odrezal kite. Brž nato je s kitami pobegnil. Drzen zločin je strogega očeta razburil in je takoj stopil k orožnikom in zadevo ovadil.

Orožniki so začeli z vso vmeno iskati nenavaden roparja, ki reže ženske kite. Ko pa se je pokazalo, da ni niti najmanjšega sledu za njim, so ponovno in skrbneje zasliševali «oropano» dekle. Devojka je jela rdeti in se zapletati, nazadnje pa je priznala, da si je sama odrezala kite in raztrgala obleko.

Strogi oče je, kajpa, grdo gledal in rolnel, nazadnje pa je lepi hčerki vendarle odpustil. Smela je iti k brivcu, ki ji je uredil dečji frizuro. Zdej je vsa

Sacco (na levi) in Vanzetti.

V medaljonu: sodnik Webster Thayer, ki je leta 1921. po soglasnem krivdoreku potrošnikov izrekel nad Saccom in Vanzettijem smrtno obsodbo.

Robert Walter:

Proročanstvo gospe Lenormandove

Nekega junjskega jutra 1. 1815., par dni pred bitko pri Waterlooju, sta jezдила dva mlada nemška huzarska častnika proti Bruslju. Namenjena sta bila h gospe Lenormandovi, znani vedeževalki. Hotela sta jo povprašati o svoji usodi.

Na levi je podil svojega konja von Schachten, ordonančni oficir angleškega poveljujočega generala. Dogodki, ki so se pripravljali, so ga bili navdali s takšnim strahom, da se je odpravil poizvedoval po svoji bodočnosti. Von Schachtenov drug je bil ritmojster Schenk. Spremljal ga je bolj zaradi družbe: bil je zelo zabaven in je zbiral šale ter krajsal tovarišu čas na dolgi poti tesnobnega pričakovanja.

Jezdecka sta zavila v bruselske ulice in sta se razigrane volje oglasila v hiši gospe Lenormandove. Odpiral jima je prišla služkinja. Povedala sta ji svoje želje, nakar jima je odprla vrata v majhno, skromno opremljeno sobico, kjer so posetniki čakali vedeževalko.

Čez čas je vstopila drobna, suha, črna oblečena dama. To je bila ona; rekla ni

niti besedice, samo pokimala je v pozdrav. Z nasmehom, ki mu ni bilo težko določiti vzroka, je pristopila k častnikoma ter se je ozrla s svojim zagonetnim pogledom po njunih obrazih in postavah.

Prijela je von Schachtena za roko. Ko je premotila črte na njegovih levi dlani, je vzela košček, v katerem so ležale karte. Premesala jih je, vrgla na mizo, privzdignila in jih razgledala v vrste. Po kratkem presledku je izpregovorila s škodoželjno-veselim glasom: »Gospod častnik, nič posebnega vam nimam povedati. Oženili se boste in boste imeli otroke. Uniformo boste zavrgli ter jo zamenjali za službo neznanega diplomata na majhnih evropskih dvorih.

Častnika sta prasnila v smeh. Vedeževalka jima je odgovorila z ironičnim pogledom. »Gospoda,« je pristavila, »upam, da velja vajun prezir smešnosti napovedanega življenja, ne pa mojemu proročanstvu.

Von Schachten se je zresnil. Kri mu je planila v lica, da je obmolknil. Ritmojster pa se ni dal ugnati in je omalovažujoče iztegnil svoje dlani ter jih po molil proti gospe Lenormandovi.

Ošnila jih je z bistrim očesom, premešala in vrgla je karte, jih spravila

skupaj in vrgla figure v koš. Rekla je kratko: »Gospod, vaše življenje nima nikakega smotra.

»Zelo mi je žal, gospa,« je šaljivo odvrnil ritmojster, »da ne vidite v mojem življenju nikakega smotra. Živim torej brez namena! Tako brez smotra, da ne veste ničesar povedati o tem!«

»Seveda,« je posegla vmes vedeževalka. »Vaše življenje je brez cene.

Stopila je proti vratom in je hotela oditi.

»Se besedico, modra gospa!« jo je ustavil ritmojster in zaničljivo nadaljeval: »Oprostite mi toliko odkritosrčnost — a moj prijatelj in jaz sva razočarana nad vašimi proroškimi zmognostmi!«

Vedeževalka je obstala na pragu. Z odločno kretnjo se je spet obrnila k častnikoma in je ostro pogledala ritmojstru v oči: »Gospod, če želite natančno vedeti — v štirih dneh boste mrtvi!«

Tudi ritmojstrovu obličje se je zmrznilo. Hotel je nekaj reči, a beseda mu je ostala v grlu. Skušal je dvigniti roko — tudi ta je odpovedala. Gospa Lenormandova se je še enkrat ozrla in se je poslovila z besedami: »Kakor se čudno sliši, vendar vam povem, da se

boste pred smrtjo tudi vi oženili.« Zaprla je vrata in izginila.

Dva dni pozneje je divjala bitka pri Waterlooju. Ritmojstra so prinesli zvečer na nosilih težko ranjenega in brez zavesti v Bruselj. V daljavi je še hrumel orkan. Smrt je kosila ljudi. Ranocelniki so bili podnevi in ponoči na delu.

Skozi vrste radovednega občinstva se je prerinila mlada dama. Obstala je pred nosili, na katerih je ležal ritmojster. Pogled na ranjenca jo je tako presunil, da je mignila dvema nosačema, naj preneseta ritmojstra v njeno stanovanje.

Ranjenec se je drugi dan prebudil v stanovanju mlade lepoticke. Poleg sebe je videl zdravnika in pravilno miho strežnico. Pod obvezjo se mu je začelo dvigati srce. Imel je občutek, kakor da vzhaja nov dan, novo sonce. Vročičen, kakor je bil, je čutil, kako postaja bližina elegantne strežnice zanj blažljiva. Ta zavest je vplivala kakor balzam, ki je hladil njegove rane ter lajšal pekoče bolečine. Junaško je prenašal muke in pričakoval smrti, kateri je pogumno gledal v votle oči.

Popoldne se je poslavljajal od posvetnih reči. Predal je usmiljenemu bitju, ki

mu je streglo, svoje papirje in spominke s prošnjo, naj pošlje vse skupaj njegovim roditeljem. Ko je bilo izročilo končano, je mlada dama pokleknila k postelji, stisnila roko umirajočega ritmojstra v svoje dlani ter ga prosila za trajen spomin.

Kaj ji je hotel, kaj ji je mogel ponuditi? Prosila ga je za njegovo ime. Resignirano se je nasmehnil in prikimal, ne da bi vprašal po vzroku in namenu te želje. Njegovo srce je ugašalo. Smrt je z neusmiljeno pestjo pritiskala nanj.

In tedaj je imel ritmojster prived: pojavila se je gospa Lenormandova. Vsa soba se je napolnila z njenim strašnim proroškim glasom. Blížala se je agonija. Strežnica je stekla po svečeni-ka, ki je izpolnil poslednjo voljo umirajočega in zvezal dve življenji, izmed katerih se je eno poslavljalo od sveta. Nato je podelil duhovnik Schenk za krament umirajočih.

Tako se je izpolnilo proročanstvo gospe Lenormandove. Ritmojster je umrl v objemu svoje lepe, mlade žene — in von Schachten je pripovedoval to zgodbo vse svoje življenje na malih evropskih dvorih, kamor ga je zanesla usoda po Napoleonovem porazu.

Sokol

40letnica Sokolskega društva
v Novem mestu 13. in 14. t. m.

Bratje Slovenci!

Kdor želi videti vrhunsko telovadbo vzorne vrste br. Murnika, kdor se hoče diviti našemu vzglednemu telovadcu, rojaku br. Štuklju, ki nastopi s svojimi težkimi, ne nadkriljivimi vajami, kdor si hoče znova napojiti srce s svežim duhom sokolske ideje ob pogledu na tisočere množice, ta naj pohiti 14. avgusta v dolensko metropolo na proslavo naše 40letnice! — Zdravo! — Odbor.

1189

Ljubljanski Sokol sporoča svojemu članstvu, da se udeležiti društveni odbor po odposlanih proslave 40letnice obstoja novomeškega Sokola, združene z župnim zletom novomeške župe; članstvo vabimo, da se pridruži deputaciji v čim večjem številu. Odpeljemo se iz Ljubljane v nedeljo, dne 14. t. m. ob 6.25 zjutraj. Nadalje naznanjamo, da odposilni odbor svoje odposilce tudi k slavnostni otvoritvi Sokolskega doma v Grosupljem; odposilci se odpeljejo iz Ljubljane v nedeljo, dne 14. t. m. ob 13.38 popoldne. Pozivamo člane in članice, da se tudi te deputaciji pridružijo v čim večjem številu. Zdravo! Odbor Ljubljanskega Sokola.

1202

Sokol Ježica. Prvotno za 14. avgusta javljena javna telovadba našega Sokola se bo vršila druzo nedeljo 21. avgusta, na prostoru moderno opremljene gostilne »Pri Strmu«. Ves čas bo sodelovala priznana godba Sokola L., ki odkoraka z ljubljanskimi gosti ob 14. izpred Narodnega doma na Ježico. Zlet je obvezen za društva I. ljubljanskega okrožja. Sodeluje tudi matično društvo Sokol L. iz Tabora. Zeleniške zveze so jako ugodne. Zdravo!

Sokol Litija-Smartno opozarja, da je za javno telovadbo dne 14. avgusta t. l. v Litiji dovoljena polovična vožnja na železnici. (Odlok generalne direkcije državnih železnic. Beograd, Br. 50031/27.) Zelo ugodno za izletnike, ki se okopljajo v Savi in potem prisostvujejo telovadbi. Na svidenje! Zdravo!

1201

Naši onstran granic

Preganjanje jugoslovenskega tiska

Trst, 11. avgusta. o. Današnja številka slovenskega tiska »Novice« je bila zopet zaplenjena. Vzrok se ni znan.

Gorica, 11. avgusta. o. Tukajšnji prefekt je dal večer zapleniti »Goriško Stražo«.

— Madžarska pojedina na Reki. V torek je priredil madžarski generalni konzul na Reki Stefan Reviczky pojedino, katero so se udeležili številni zastopniki civilne, vojske in cerkvene oblasti. Ob šampanju je spregovoril madžarski konzul, rekoč, da je vzradošen nad sprejemom, ki ga je bil deležen na Reki. Vse je bilo prisrčno in prijateljsko. Zadnje čase se je javnost mnogo bavila s trianonsko pogodbo. Madžari pri tem ne pozabljajo, da je bila Italija prva, ki se je uprla krivični trianonski pogodbi. Ako Madžare danes ena izmed krvavih ran manj boli in ako more Madžarska zopet zavzeti svoje mesto v evropskem koncertu, je to izključna zasluga Italije. Prefekt Vivorio se je klanjal madžarskemu prijateljstvu in napovedoval italijansko-madžarsko združenje na latinskem bregu na Reki za politiko mira, prospevanja in dela. Madžarsko razstavo opisujejo fašistični listi na dolgo in jo hvalijo na vse pretege. Madžari stojijo v ospredju, kakor da bi bili baš oni poklicani, da dajo Reki novega življenja. To oboževanje Madžarov odbija zanimanje za reški velesejem pri drugih sosedih in najbrže ne prinese Reki koristi. Rečane je strah pred bodočnostjo in zato izvajajo: ako hočejo odslej gospodovati na Reki regnikoli in Madžari, morajo stopiti domačini naravno popolnoma v ozadje. Reka pa si želi svojega, lastnega življenja! Razstavo posejajo na Reko dosli regnikoli in gostje iz Opatije, inozemskega obiska je malo. Dokler je bil dostop na Reko lažji, je ob takih prilikah mrgolelo na Reki našega ljudstva; sedaj je to izostalo. Pripravljen je tretji velesejem mnogo obsenejše nego prva dva, ali uspeh bo najbrže manjši.

— Italijanzacija priimkov. V seji 8. t. m. je sprejela tržaška komisija od 111 prošenj za izpremembo priimkov 79. Novi priimki v italijanski obliki so med drugimi: Verčič Verzi, Verh Verri, Ujčič Uccini, Crnota Cernotti, Repič Repi, Kavc Cauto, Watzke Vasco, Počakj Poggi, Katalinić Catalini, Kersič Chersi, Blažen Blasoni, Krivic Criutti, Črnič Cerni, Pollak Polla, Wachsmann Vasani, Lapajowker David Laparini, Kollatscher Collasero, Orlič Orlini, Andrejčič Andreucci, Kocjančič Cosciani, Antončič Antonini, Lechner Lenar-

di, Jankovič Giannini, Rodnik Rodenigo, Renčelj Renzi, Bandelj Bandi, Senica Nizardi, Porok Porro, Gutman Bonomo, Grilanc Grillandi, Marsič Marsico...

— Tržaške pristaniške potrebe je pričela sedaj medministerijalna komisija pod predsedstvom dveh generalov. Komisija je poslušala interese in zabeležila vse želje. Ko so se rimski gospodje poslavljali od Tržačanov, so zagotavljali, da bo nov spis o tržaških potrebah gotovo z uspehom sprejet v ministrstvih! Obljuba na obljubo, fascikelj o tržaških zahtevah v rimskem ministru mora biti že precej obsežen in težak!

Dopisi

SLOVENJGRADec. Naši agilni dijaki društva »Malga« so nam pripravili zabaven večer z Molterovo igro »Scapinove zvijače«. V nedeljo so jo ponovili na Prevaljah. Želi so obilo priznanja.

SKOFJA LOKA. Od uvažene strani nam pišejo: Prosim Vas za sledečo spopolnitev Vašega poročila o občinskih in županskih volitvah v Skofji Loki: Sedanji župan gospod Jože Hafner je predstavnik in nosilec prave in nepokvarjene SLS liste, katera je združila nase vse one volilce, kateri so brezobzirne komande iz župnišča sili in hočejo, da v občinski politiki odločajo le gospodarske in socialne potrebe in oni ljudje, ki imajo nepristranski smisel za obči blagobit. Na drugi strani pa je bila pokvarjena SLS, okrog katere so se zbrale tudi osebe, ki so daleč od programa SLS. To je menda v smislu politike vodstva SLS v Ljubljani, katera v svoji agoniji prevrača čudne kozolce — in se v zadnjem času čisto očividno prelevlja v ra-

dikalno podružnico v Sloveniji. Zunaj po dočeli pa je proti takim poskusom nastal odpor, ker pošteni pristaši SLS ne morejo razumeti takih najnovejših političnih modrosti. Sloveniji in posameznim njenim krajem bo to poradikaljenje povzročilo stranski glavobol. Pošteni možje v vrstah SLS se temu upirajo in se ne vstrašijo nastopiti tudi proti župnikom, ako isti hočejo imeti politično moč za vsako ceno.

R. Velepič

trgovina s kurivom
se je preselila

iz Bohoričeve ulice št. 1
v Spodnjo Šiško
na Sv. Jerneja cesti 25
ter se slavnemu občinstvu toplo
priporoča.

8883 a

L. Mikuš

Mestni trg šte. 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih
palič.

7194 a

Zahvala.

Za mnogobrojne izraze globokega sožalja, ki smo jih prejeli prilikom smrti našega iskreno ljubljene in predobrega soproga očeta, starega očeta, tasta, brata in svaka, gospoda

Franceta Laurinšek

posestnika in gostilničarja

in za obilno spremstvo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom svojo najtoplejšo zahvalo.

Še posebno se najiskrejeje zahvaljujemo prečastiti duhovščini, godbi požarne brambor iz Krškega, pevcem iz Krškega in Leskovca, požarni brambi iz Leskovca in Cerklji, Krčanom za tako obilno spremstvo na zadnji poti in sploh vsem kateri so kakorkoli počastili spomin blagopokojnika.

Leskevec, Krško, Cerklje, dne 10. avgusta 1927.

Zaljujoče rodbine: Laurinšek, Simončič, Vahčić.

Krajevni šolski odbor v Rogški Slatini naznanja, da je preminul njegov delavni predsednik gospod

Alojzij Hvalec

župan in posestnik v Rogški Slatini

Pogreb se bo vršil v petek ob 17. iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Trojici.

Rogaška Slatina, dne 11. avgusta 1927.

Krajevni šolski odbor v Rogški Slatini.

Županstvo občine Zdravilišče Rogška Slatina naznanja, da je preminul velezaslužni župan, gospod

Alojzij Hvalec

posestnik, restavrater itd.

Pogreb se bo vršil dne 12. avgusta ob 17. iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Trojici.

Rogaška Slatina, dne 11. avgusta 1927.

Občinski odbor.

Josipa Jurčiča zbrani spisi

Druga izdaja. Urejuje dr. Ivan Prijatelj.

I. zvezek. Platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Urednikov uvod. Pesmi. Narodne pravljice in pripovedke. Spomini na deda. Prazna vera. Uboštvo in bogastvo. Je samsko noč med slovenskimi polharji. Juri Kozjak. Domen. Urednikove opombe.

II. zvezek. Broš. Din 38.—, platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Uvod. Spomini starega Slovenca. Tihotapec. Juri Kobilja. Dva prijatelja. Vrbani Smukova ženitev. Grad Rojinje. Urednikove opombe.

III. zvezek. Broš. Din 36.—, platno Din 50.—, polfranc. Din 56.—.

Uvod. Kloštrski žolnir. Deseti brat. Urednikove opombe.

IV. zvezek. Broš. Din 72.—, platno Din 86.—, polfranc. Din 92.—.

Uvod. Golida. Hči mestnega sodnika. Nemški valpet. Dva brata. Božidar Tirtelj. Kozlovska sodba v Višnji gori.

Crta iz življenja političnega agitatorja. Sin kmetiškega cesarja. Sosedov sin. Urednikove opombe.

Naroča se v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani.

Globoko potrti naznanjamo pretužno vest, da nas je dne 10. avgusta po dolgi in mučni bolezni v 38. letu starosti za vedno zapustil preblagi mož, do-bri in nadvse skrbni oče, stric in tast, gospod

Alojzij Hvalec

mesarski obrtnik in posestnik.

Pogreb nepozabnega se bo vršil v petek, 12. avgusta ob 5. popoldne na tukajšnje pokopališče.

Rogaška Slatina, dne 11. avgusta 1927.

Zaljujoči rodbini Hvalec-Stern.

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavica
Din 50.000.000—

Rezervni zaklad okoli
Din 10.000.000—

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA
PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Trst.

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon šte. 261, 413,
502, 503 in 504.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

ZADRUŽNA HRANILNICA

reg. pos. in gosp. zadruga z o. z. v LJUBLJANI.

Podeljuje vsakovrtno kredite, eskomтира menice, inkasira fakture ter izvršuje razen deviznih in valutnih vse — v bančno stroko spadajoče posle —

Sprejema hranilne vloge na knjižice ali v tekočem računu ter jih obrestuje po dogovoru najugodnejše.

Kot pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije vodi poseben oddelek za njih prodajo, poleg tega prodaja tudi srečke Ratne štete na obroke pod zelo ugodnimi pogoji

